

Grey Scale #13



A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

Egz. Nr 2

Tylko dla wykładowców

mjr dypl. Z. OSTROWSKI  
mjr dypl. inż. L. ZAPAŁA

ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 117  
Temat: DZIAŁANIA OBRONNE PUŁKU  
(Opracowanie metodyczne)



ARCHIWUM  
BIBLIOTEKI SZTABU GENERALNEGO  
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
27440

ARCHIWUM  
BIBLIOTEKI SZTABU GENERALNEGO  
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
27440

27440

WARSZAWA

LUTY

1967

826/124



(2)

**AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO**  
im. generała broni K. Świerczewskiego

---

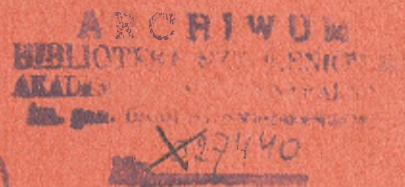
**KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ**

[REDACTED]  
Egz. Nr 2

Tylko dla wykładowców

mjr dypl. Z. OSTROWSKI  
mjr dypl. inż. L. ZAPAŁA

**ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 117**  
**Temat: DZIAŁANIA OBRONNE PUŁKU**  
**(Opracowanie metodyczne)**



**27440**

---

WARSZAWA

LUTY

1967

826/i/84

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
im. gen. broni K. Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

~~TAJNE~~

Egz. nr .... 2

*Wzrost 12357 R*

Tylko dla wykładowców

mjr dypl. Z. OSTROWSKI  
mjr dypl. inż L. ZAPALA

CWICZENIE GŁOWNE Nr 117

Temat: "Działania obronne pułku"



ARCHIWUM  
BIBLIOTEKI SZTABU GENERALNEGO  
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO  
im. gen. broni K. Swierczewskiego  
427440

A K A D E M I A   S Z T A B U   G E N E R A L N E G O  
im. gen. broni K. Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

"ZATWIERDZAM"  
ZASTĘPCA KOMENDANTA ASG  
d/s szkolenia

Egz. nr .....

płk prof. Jakub BROCH

Tylko dla wykładowców

MYSŁ PRZEWOJNIA CWICZENIA GŁÓWNEGO Nr 117

I. Temat: "Organizacja i prowadzenie obrony przez pz pierwszego rzutu DZ<sup>00</sup>"

Mapy: 1 : 50 000 (N-34-127-A,B,C,D

-128-A,B,C,D

-129-A,B,C,D

-139-A,B,C,D

-140-A,B,C,D

-141-A,B,C,D

M-34- 7-A,B

8-A,B

9-A,B.

A B / AB  
C D / CD

II. Cel: Nauczyć słuchaczy:

1. Organizacji sprawnego przejścia z działań zaczepnych do działań obronnych.
2. Umiejętnego wyboru dogodnych rubieży i rejonów obrony oraz kierunków kontrataku.
3. Kierowania działaniami obronnymi pułku w warunkach przewagi nplą w siłach i środkach, a szczególnie bmar.
4. Racjonalnego wykorzystania posiadanych sił i środków w skomplikowanych warunkach walki, przy istnieniu groźby oddziaływania npla na skrzydło sił głównych pułku.
5. Właściwej metody i treści pracy dowódcy pułku w zakresie organizacji obrony w warunkach ograniczonego czasu oraz kierowania walką obronną pz.

III. Zagadnienia szkoleniowe:

1. Analiza zadania, wstępna ocena położenia, sprecyzowanie zamiaru dowódcy do obrony - zajęcie w klasie - 4 godz.
2. Rekonesans dowódcy pułku, postawienie zadań bojowych, wytyczne do zabezpieczenia bojowego obrony - zajęcie w terenie - 6 godz.
3. Prowadzenie walki obronnej;

- a/ odtworzenie zdolności bojowej oraz manewr siłami i środkami w celu odtworzenia ugrupowania obronnego pułku po uderzeniach jądrowych i chemicznych npla - zajęcie w terenie /wspólnie z ka-  
~~zadaniem~~ OFBMar/ - 4 godz;
- b/ organizacja i wykonanie kontrataku w celu zniszczenia npla /opracowanie meldunku bojowego/ - zajęcie w terenie - 6 godz.

#### IV. Warunki organizacji obrony:

1. 8 pz wchodzący w skład 3 DZ prowadzi natarcie na lewym skrzydle dywizji z zadaniem rozbicia pododdziałów 20 BZ /N/ wspólnie z pozostałymi siłami 3 DZ przecięcia komunikacji 3 KA /N/ i opanowania rz. WISŁA w rejonie GORA KALWARIA.
2. Do obrony 8 pz przechodzi w składzie 3 DZ, w pierwszym rzucie, na lewym skrzydle, w celu osłony skrzydła i tyłów głównego zgrupowania uderzeniowego 3 A oraz dróg ewakuacji ludności i instytucji z WARSZAWY.
3. 8 pz przechodzi do obrony w trakcie natarcia prowadzonego na kierunku bronionym dotychczas przez pot "WARSZAWA", na skutek narastającego oporu wycofujących się sił npla, obezwładnienia oddziałów 3 DZ bmar i groźby uderzenia podchodzących świeżych sił npla.
4. Bezpośrednim sąsiadem na prawo jest 9 pz; na lewo - bot "WEGROW".
5. W dniu otrzymania zadania do obrony 8 pz przebył około 30 km prowadząc walkę z wycofującymi się pododdziałami przeciwnika.
6. Czas na organizację obrony wynosi około 4 godz. tj. od 11.00 3.4 /otrzymanie zadania/ do 15.00 3.4 /początek ataku podchodzących pododdziałów npla/.
7. Szerokość rejonu obrony/pułku - około 12 km; głębokość - około 11 km.
8. Pora roku - początek kwietnia.

#### V. Skład stron

##### Nieprzyjaciel - organizacja niemiecka

##### 1. Oddziały 7 DZ będące w styczności z wojskami 3 DZ:

- a/ 20 BZ /na kierunku 8 pz/ - stan ukończenia ok. 55 %; rozciągnięta na froncie o szerokości ok. 40 km;
- b/ 21 BPanc /na kierunku 9 pz/ - stan ukończenia ok. 40 %; rozciągnięta na froncie o szerokości ok. 30 km.

##### 2. Oddziały przewidziane do natarcia:

a/ 13 DZ w składzie: 37, 38 BZ, 39 BPanc:

- przydział środków jądrowych 13 DZ - sześć uderzeń, z tego trzy x 2,5 KT; dwa x 5 KT; jeden x 9 KT;
- przydział środków chemicznych - dwie rakiety chemiczne;

- b/ 39 BPanc /nacierająca na kierunku 8 pz/ - stan ukończenia 80 %:
  - wsparcie 39 BPanc przez artylerię 20 BZ w ilości trzech baterii;
  - wsparcie ze szczebla 13 DZ - dywizjon artylerii 155 mm hb;
  - broń jądrowa użyta na kierunku natarcia 39 BPanc /w rejonie obrony 8 pz/ - dwa uderzenia - 1 x 2,5 KT; 1 x 9 KT;
  - jedno uderzenie chemiczne.

Wojska własne:

a/ 8 pz z 2/3 pa, plsap z 3 bsap;

b/ broń jądrowa i chemiczna użyta na korzyść 8 pz:

- \* - do czasu rozpoczęcia natarcia przez npla - jedno uderzenie jądrowe - 10 KT;
- jedno uderzenie chemiczne;
- w toku walki obronnej - jedno uderzenie 3 KT;
- jedno uderzenie chemiczne.

c/ Stan ukończenia 8 pz - 80 %.

VI. Zamiar stron:

1. Nieprzyjaciel Mapa 100 000

Wojska "Zachodnich" w 15 dniu wojny wyszły na rubież rz. WISŁA, uchwytując na niektórych kierunkach przyczółki.

3 KA /N/ opanował obszar: /wył/ WARSZAWA, /wył/ SIEDLCE, /wył/ ŁUKOW, DEBLIN. Na skutek obojętności bronią jądrową sił pierwszego rzutu oraz opóźnienia przegrupowania drugorzutowej dywizji, natarcia w kierunku wschodnia nie ma powodzenia.

Działająca na lewym skrzydle korpusu 7 DZ, walcząc z siłami OTK wyszła na rubież rz. LIWIEC, jednak na skutek wprowadzenia w godzinach rannych 3.4 świeżych sił przez "Wschodnich" została odrzucona na rubież; jak mapa zamiaru stron /załącznik nr 1 do myśli przewodniej/.

Przegrupowująca się 13 DZ /drugorzutowa/ otrzymała zadanie: wykonać przeciwuderzenie w kierunku: MINSK MAZOWIECKI, BROK, rozbić nowo wprowadzone siły "Wschodnich" /3 DZ/ i do godzin rannych 4.4 wyjść na rubież rz. BUG na odcinku: WYSZKOW, MAŁKINIA GORNA stwarzając warunki oddziaływania na komunikacje 3 A /Wschodnich/.

Otrzymałe zadanie dowódca 13 DZ zdecydował wykonać następujące: uderzeniem bmar i siłami dwóch brygad /38 BZ i 39 BPanc/ w pierwszym rzucie rozbić oddziały 3 DZ "Wschodnich" wykonując główne uderzenie w kierunku: wsch MINSK MAZOWIECKI, KORYTNICA /1058/. Następnie wprowadzając do walki drugi rzut /37 BZ/ rozwinąć działania w kierunku: KORYTNICA, BROK i do rana 4.4 wyjść na rubież rz. BUG. Częścią sił działać w kierunku: JADOW /1642/, WYSZKOW, w celu

osłony skrzydła sił głównych dywizji.

Atak rozpocząć ok. 15.00 3.4.

39 BPanc obezwładniona bronią jądrową w rejonie przepraw na rz. WISŁA i opóźniona w przegrupowaniu na ok. 2 godz. otrzymała zadanie: wejść do walki w kierunku /mapa 50 000/: BUDY PAZYTOCKIE /8951/, ADAMOW /9955/, wykorzystując skutki bombarozbić pododdziały 8 pz "Wschodnich". Następnie rozwinąć natarcie w kierunku: ADAMOW, PAPLIN /1659/ opanować rejon: WOLKA PAPLINSKA /1755/, BŁOTKI /2059/, BORZYCHY /1562/, zapewniając warunki wejścia do walki. 37. BZ.

Dla wykonania zadania dowódca 39. BPanc zdecydował: uderzeniem dwóch batalionów w pierwszym rzucie /392 bpz i 393 bcz/ rozbić pododdziały 8 pz, wykonując główne uderzenie w kierunku: zach KAŁUSZYN /8655/, JANOWEK /9756/. Drugi rzut wprowadzić do walki po wyjściu na rubież: WIERZBNO /9858/, OSSOWNO /9953/.

## 2. "Wschodni" Mapa 100 000

2 A zatrzymała natarcie 3 KA /N/ na rubieży - jak mapa /załącznik nr 1 do myśli przewodniej/. Widząc groźbę rozwinięcia natarcia w kierunku wschodnim dowódca 2 A przegrupował siły na ten oraz południowy kierunek, pozostawiając osłonę kierunku północnego siłom OTK /pot "WARSZAWA", bot "WEGROW", bot "SOKOŁÓW PODLASKI", bot "MINSK MAZOWIECKI", bot "WOŁOMIN", garnizon "REMBERTOW" i resztki 6 BPont/. Siły OTK walcząc z oddziałami 7 DZ "Zachodnich" wycofały się na rubież rz. LIWIEC. Dowódca 2 A "Wschodnich" rozpoczynając 3.4 operację zaczepną z obszaru na płn rz. BUG w kierunku zachodnim, w warunkach zagrożenia skrzydła i komunikacji przez 3 KA "Zachodnich" zdecydował siłami 3 DZ wykonać uderzenie w kierunku: BROK, MINSK MAZOWIECKI, GORA KALWARIA, rozbić zasadnicze siły 7 DZ "Zachodnich", przeciąć komunikacje, 3 KA /M/ opanowując przeprawy w rejonie GORA KALWARIA.

O 5.00 3.4 3 DZ weszła do walki z rubieży rz. LIWIEC i do 11.00 3.4 opanowała rubież - jak mapa /załącznik nr 1 do myśli przewodniej/.

W wyniku obezwładnienia drugiego rzutu bronią jądrową, silnego oporu przeciwnika oraz groźby uderzenia podchodzących odwodów "Zachodnich", dowódca dywizji zdecydował: przejść do obrony w rejonie /mapa 50 000/ WOLA RECZAJSKA /9827/, WITY /8955/, /wył/ WEGROW, JADOW /1642/. Skupiając główny wysiłek na kierunku: wsch MINSK MAZOWIECKI, KORYTNICA załamać przeciwdzierzenie npla i nie dopuścić go na południowy brzeg BUGU. Dywizję ugrupować w dwa rzuty, mając w pierwszym rzucie 8 i 9 pz, w drugim 3 pz.

8 pz otrzymał zadanie przejść do obrony w rejonie: jezioro TORFISKO /9142/, płn KAŁUSZYN, płd SKARZYN /0157/, /wył/ DOBRE /9946/ z zada-

niem niedopuszczenia do przerwania się npla w kierunku: JEDRZEJOW /8549/, KORYTNICA /1058/. Dowódca 8 pz celem wykonania zadania zdecydował: uderzeniem OW oraz części sił 3/8 pz opanować rubież: płn WOLA POLSKA /9245/, WOLKA KAŁUSKA /9052/, płn WITY /8955/ i przejść do obrony skupiając główny wysiłek na kierunku: BUDY PRZYTOCKIE /8951/, SKARZYN /0157/. Pułk ugrupować w dwa rzuty mając w drugim rzucie bp i większość czołgów.

Szczegółowe działanie wojsk własnych i npla - mapa położenia wyjściowego i decyzji.

OPRACOWAŁ I

mjr dypl. Z. OSTROWSKI  
mjr dypl. Z. ZAPAŁA

SPRAWDZIŁ

ZCA SZERA KATEDRY TO i SZT.OPER.

płk dr A. CIERPICKI

Odbito w 30 egz.

Egz. nr 1-30 Bibl. Tajna

Wyk. mjr Ostrowski

Druk. ZU

Nr ks. 0409/WW

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second section of faint, illegible text, appearing as a separate paragraph or block.

Third section of faint, illegible text, continuing the document's content.

Fourth section of faint, illegible text, showing some structural breaks.

Fifth section of faint, illegible text, occupying the lower middle portion of the page.

Final section of faint, illegible text at the bottom of the page.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
im. gen. broni K. Swierczewskiego

---

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

"ZATWIERDZAM"  
ZASTĘPCA KOMENDANTA ASG  
d/s szkolenia

płk prof. Jakub BROCH

~~.....~~  
Egz. nr ....

Dla wykładowców i słuchaczy

CWICZENIE GŁÓWNE Nr 117

Temat: "DZIAŁANIA OBRONNE PUŁKU"

ZAŁOŻENIE GŁÓWNE

Mapy: 50 000 N-34-127-A,B,C,D

-128-A,B,C,D

-129-A,B,C,D

-139-A,B,C,D

-140-A,B,C,D

-141-A,B,C,D

M-34- 7-A,B

8-A,B

9-A,B

I.

Wojska własne po załamaniu natarcia "Zachodnich" na rubieży rz. NOTEC, rz. LIWIEC, SIEDLCE, płd DEBLIN przygotowują operację zaczepną z obszaru płn rz. BUG w kierunku zachodnim, której początek jest przewidziany za dwa dni.

3 A /1, 3, 9 DZ, 15 DPanc/ wykonuje uderzenie w kierunku: BIAŁYSTOK, WARSZAWA, POZNAN osłaniając swe lewe skrzydło siłami 3 DZ i oddziałów OTK. Npl w rejon włamania 3 KA podciąga świeże siły około dywizji.

II.

3 DZ /8, 9 pz, 3 pcz/ wykonując uderzenie w kierunku: BROK, MINSK MAZOWIECKI, GORA KALWARIA w godzinach rannych 3.4 rozbiła część pododdziałów 7 DZ i do 11.00 opanowała rubież - jak mapa /załącznik nr 1 do założenia głównego/. Wobec silnego oporu w rejonie: STANISŁAWOW /9537/, ŁAZI-  
SKA /914<sup>5</sup>/, SZCZYTNIKI/9047/, ZIMNOWODA /9452/, obezwładnienia drugiego rzutu w rej. przepraw na rz. LIWIEC oraz rozbiła 7 pz bronią jądrową wsch OSTROW MAZOWIECKA natarcie czołowych oddziałów słabnie.

8 pz /ćwiczący/ nacierając na lewym skrzydle dywizji w kierunku: KORYTNICA /1058/, WISNIEW /9249/, SIENNICA /7442/ do 11.00 osiągnął ru-  
bież: płn ŁAZISKA, płn SZCZYTNIKI, płn NART. /9451/, płn wsch ZIMNOWODA, KACZY DOŁ /9356/, napotykając silny opór w rejonie: płn ŁAZISKA, SZCZYTNI-  
KI, ZIMNOWODA. p 10.30 npl wykonał uderzenie chemiczne na bppanc w rejonie ROGUSZYN /0558/, straty nieznane.

O 10.45 lotnictwo npla atakowało 2/3 pa w rejonie: SKARCZYN /0156/, 8 kp i tyły 3 bp w rejonie ADAMOW /9548/.

Straty: 2 działa w 2/3 pa, jeden transporter opancerzony, 8 kp oraz je-  
den samochód tyłów 3/8 pz. Dca 3/8 zameldował, że na 7 kp w rejonie płn  
wsch SZCZYTNIKI npl wykonał kontratak siłami około kompanii piechoty  
z czołgami.

Szczegółowe położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu na 11.00  
3,4 - szkic załącznik nr 1.

III.

O 11.00 w rejon płn CZARNOGŁOW /9751/ przybył śmigłowcem szef wydziału ope-  
racyjnego 3 DZ i do 11.10 przekazał dey 8 pz zadanie następującej treści:

1. Przed frontem natarcia 3 DZ stawiają opór oddziały 7 DZ /N/a Npl pod-  
ciąga świeże siły około dywizji, które mogą wykonać uderzenie w kierun-  
ku: MINSK MAZOWIECKI, BROK i zagrazić komunikacji 3 A.

2. 3 DZ przechodzi do obrony w pasie: RECZAJSKA /9827/, JADOW /1642/, WITY  
/8955/, /wyk/ WEGROW, w celu niedopuszczenia do przerwania się npla  
w kierunku: MINSK MAZOWIECKI, BROK; MINSK MAZOWIECKI - WYSZKOW, osłony  
komunikacji 3 A oraz ewakuacji ludności i instytucji z WARSZAWY.

3. 8 pz z dotychczasowymi środkami wzmocnienia bronić rejonu: jezioro TORFISKO /9142/, WISNIEW /9249/, WITY, BOGUSZYN /0558/ z zadaniem niedopuszczenia do przerwania się npla w kierunku: JEDRZEJOW /8549/, KORYTNICA.
4. Na prawo 9 pz przechodzi do obrony w rejonie: WOLA RECZAJSKA, PUSTELNIK /9433/, STANISŁAWOW, wzg. 160,5 /9441/, KATY /0741/. Skupiając główne wysiłki na lewym skrzydle, niedopuszcza do przerwania się npla w kierunku: MINSK MAZOWIECKI, JADOW,  
Linia rozgraniczenia z 9 pz jezioro TORFISKO, /wyż/ DOBRE /9946/, KATY /1552/.  
Na lewo bot "WEGROW" z kp - bot "SOKOŁOW PODLASKI" broni rejonu: płu LESNOGORA /9259/, GREBKOW /0062/, PIOTROWICE /0067/, płu SUCHODOŁ /9865/ z zadaniem niedopuszczenia do przerwania się npla w kierunku: KAŁUSZYN, WEGROW.  
Linia rozgraniczenia: WITY, /wyż/ WEGROW.
5. 3 pcz - drugi rzut 3 DZ, po odtworzeniu zdolności bojowej zajmuje rejon: zach KOMORY /1256/, płu KUPCE /1350/, płu WIKTORIA /0647/, płu PNIEWNIK /0554/ w gotowości do wykonania kontrataków na kierunkach:
  - nr 1: PNIEWNIK, płu KAŁUSZYN;
  - nr 2: PNIEWNIK, DOBRE, STANISŁAWOW.
6. drt i artyleria 3 pa /bez 1 i 2/3 pa/, 1/3 ABAA, 3 drt:
  - zwalczona taktyczne środki napadu jądrowego oraz art. npla;
  - wspiera walkę oddziałów przechodzących do obrony;
  - obezwładnia siły npla na podejściach na rubieży: MINSK MAZOWIECKI, KAŁUSZYN uderzeniem 10 KT;
  - wzbrania ataku i przerwania się npla na kierunkach: KAŁUSZYN-KORYTNICA oraz JAKUBOW, DOBRE, JADOW;
  - zwalczają siły npla w czasie walki o utrzymanie przedniego skraju uderzeniem 3 KT i RCH - obiekt uderzenia wskaże dea 8 pz oraz wspiera kontrataki drugich rzutów i odwodów.
7. OZap - 1 kzap /bez 2 pl/, pl min. t. tech. 3 bsap zajmuje rejon płu wseh MARCELIN /0254/ w gotowości wspólnie z OPpanc 3 DZ - do walki z czołgami na kierunkach:
  - nr 1: PNIEWNIK, DOBRE, WOLA POLSKA;
  - nr 2: PNIEWNIK, WIERZBNO /9858/, WITY.
8. SD - las /0150/.
9. Meldunki przesyłać o:
  - osiągnięciu gotowości do obrony;
  - rozpoczęciu natarcia npla;
  - uderzeniu bmar npla.

IV.

Dodatkowo dcy 8 pz wiadomo:

1. O 12.40 przybędzie dca 3 DZ w celu wysłuchania decyzji. Rejon określi dca 8 pz. Po wysłuchaniu decyzji wyda wytyczne zabezpieczenia obrony.
2. Rejony zastrzeżone:
  - JANOWEK /9756/, płn JAWOREK /9455/, HELENOW /9658/;
  - DOBRE, kol. BRZOWICA /0145/, WOLKA KOSIA /0043/;
  - płn DOBRE, MODECIN /0449/, RYNIA /0444/;
  - kol. RABIERZ /9848/, RABIERZ /9851/, BRZEZNIK /0050/.
3. Warunki meteorologiczne:
  - zachmurzenie zmienne, wiatr w przyziemnej warstwie atmosfery o prędkości 3 m/sek., kierunek wiatru zachodni;
  - temperatura powietrza: na wysokości 50 i 200 m od ziemi w dzień 7 - 12°C, w nocy 2 - 5°C;
  - w górnych warstwach atmosfery średnie kier. wiatru 280°, średnia prędkość 50 km/godz.
4. Rozpoznanie lotniczym i specjalnym stwierdzono kolumny podchodzące do GORA KALWARIA i po szosie GORA KALWARIA, KOŁBIEL.
5. Położenie się i środków rozpoznania:
  - a/ OR 3 DZ prowadząc rozpoznanie wzdłuż szosy STANISŁAWOW, KOŁBIEL, opanował las pld CYGANKA POŁUDNIOWA, skąd prowadzi obserwację wzmożonego ruchu npla po szosie MINSK MAZOWIECKI, DEBE WLK. PR napotyka na małe grupy npla. GRD 3 DZ działają w wyznaczonych rejonach od świtu 3.4.
  - b/ 8 kr /bez plcz, dr transp/ stanowiła SPR pułku. Zaskoczona silnym ogniem npla w rejonie WOLA POLSKA /9246/ przerwała działania rozpoznawcze. Brak danych o położeniu PR działającego w rejonie JAKUBOW /3846/.
  - c/ SPR /2 plcz pływ i 2 dr.transp.- z odvodu/ otrzymał zadanie prowadzić rozpoznanie na kierunku: CEGŁOW, SIENNICA.
6. Drogi na odcinku: CZERWONKA /0360/ - KAŁUSZYN; LIW - KAŁUSZYN; KAŁUSZYN-BOJMIE /8605/; KARCZEWIEC /0164/- WIERZBNO /9858/ - zniszczone i nie nadają się do użytku.

V.

Praca do wykonania:

1. Przystudiować:
  - Regulamin walki /dywizja-pułk/ str. 222 - 251.
  - Taktyka ogólna cz. I str. 221 - 242.
  - Notatki z wykładów dotyczące obrony pz.

- Wrysować na mapę:
  - położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu;
  - decyzję dcy 3 DZ.
- Wrysować na kalce technicznej zamiar dcy 8 pz.
- Być gotowym do analizy zadania, wstępnej oceny położenia i specyzowania zamiaru dcy 8 pz do obrony.
- Do zajęcia nr 1/RW w roli st.pom. SSz d/s rozp. przygotować meldunek oceny npla.

waga: w ćwiczeniu przyjęto organizację pz wg etatu obowiązującego na rok szkolny 1966/67.

1.

załączniki: Szkic położenia wojsk własnych i wiadomości o nplu na 11.00 s.4.

2. 4.

2. Identyfikator ZT npla.

3. Zestawienie stanu bojowego 8 pz.

OPRACOWALI

PT.ASYSTENCI TO i SZT.OPER.

SPRAWDZIŁ

ZCA SZEFA KATEDRY TO i SZT.OPER.

mjr dypl. Z. OSTROWSKI

mjr dypl. L. ZAPAŁA

płk dr A. CIERPICKI

dbito w 140 egz.

gz. nr 1-30 oprac.metod.

Egz. nr 31-140 Bibl. Tajna

yk. mjr Zapała, mjr Ostrowski

ruk. ZU

r ks. 0408/WW

r. H.S.

Załącznik nr 2  
do założeń głównego / ćwiczenia 106/

IDENTYFIKATOR

związków taktycznych nieprzyjaciela na 11.00 3.4

Korpus	Dywizja	Brygada	O d z i a z y	Uwagi
3 KA /N/	2 DZ	4 BZ 5 BZ 6 BPanc	dywizyjne	
			brygadowe	41,42 bpz, 43 bpzmot, 44 bcz, 45 da 51,52 bpz, 53 bpzmot, 54 bcz, 55 da 61,62 bcz, 63 bpz, 65 da
7 DZ	19 BZ 20 BZ 21 BPanc	7 d "HJ" 7 dam 7 daplot	191 bpzmot, 192, 193 bpz, 194 bcz, 195 da	Straty: ok. 40 % 19 BZ - ok. 55 %
			201 bpzmot, 202, 203 bpz, 204 bcz, 205 da	
			211 bpz, 212 bcz, 213 bcz, 215 da	21 BPanc - ok. 50 %
13 DZ	37 BZ 38 BZ 39 BPanc	13 d "HJ" 13 dam 13 daplot	371 bpzmot, 372, 373 bpz, 374 bcz, 375 da	Straty: 25 %
			381 bpzmot, 382, 383 bpz, 384 bcz, 385 da	
			391 bpz, 392 bcz, 393 bcz, 395 da	
5 DPanc	13 BPanc 14 BPanc 15 BZ	15 d "HJ" 15 dam 15 daplot	131 bpz, 132 bcz, 133 bcz, 135 da	Straty 50 %
			141, 142 bcz, 143 bcz, 135 da	
			151, 152 bz, 153 bpzmot, 154 bcz, 155 da	

Uwaga: organizację wojsk mpla przyjęto wg Informatora o Siłach Zbrojnych NRP Wyd. MON Nr bibl. 010521.

Odbito w 140 egz.

Egz. nr 1-30 oprac. metod.

Egz. nr 31-140 Bibl. Tajna

Wyk. mjr Ostrowski, mjr Zapala

Druk. ZU

Nr ks. 6408/WW

OPRACOWALI

mjr dypl. Z. Ostrowski

mjr dypl. L. Zapala

S T A N  
ludzi i sprzętu bojowego 8 pz wg organizacji przyjętej w ćwiczeniu nr 106/w mianowniku straty/

Pododdziały	Stan osobowy	Sprzęt bojowy																Uwagi		
		Czołgi T-54 AM	Czołgi PT-76	Transportery "SKOT"	Transportery BRDM	Moździerze 82 mm	Moździerze 120 mm	Armata 85 mm	Haubica 122 mm	PFK	SPG	pkm-2	Osobowo-tere nowe	Ciężarowo-terenowe	Ciągniki samochodowe	Specjalne	Motocykle		RAZEM	Ciągniki gąsienicowe
Dowództwo 8 pz	42/5			21/2	2	6/1	3			2	2	1	11/2	3/2	7/2		22/4			
1/8 pz	366/60			21/5	2	6/1	3			2	2	1	11/2	3/1	7/2		22/4		1	
2/8pz	366/50			21/7	2/1	6/2	3			2	2	1	11/1	3	7		22/1		1	
3/8pz	366/50			21/6	2	6/1	3/1			2	2/1	1	11/3	3/1	7/2		22/6		1	
8 bcz	191/16	40/4											3		1		4		1	
8 kl	84/4			4											1	3	4			
8 ksap	52/2			4																
8 ktr	60/8	3/1	3		6/1															
8 plchem	23/3				4/1															
8 plochr i rr	28/6				4/1															
8 plok-2	21/3										4									
Artyleria pułku w tym:																				
8 bhp 122 mm	58/8						6/1							6			6			
8 bpanc	54/6				5/2		3/1		4/1											
7 kmed	22/2												2		3		5		1	
Sekcja techniczna	5																			
Warsztat wb, sam., uzbr.	65/5												1		26/2		27/2	3		
8 ktr	47/5											1	24/3		7/1		32/4		12/1	
8 plgosp.	15/2												2				2			
Składy	12/1																			
Razem w 8 pz	1897/248	43/5	3	71/18	25/6	18/4	9/1	3	6	10/2	6/1	4	6	67/8	13/2	59/6	3	199/17	3	17/1

Odbito 140 egz.

Egz.nr 1-30 oprac.metod.

Egz.nr 31-140 bibl.tajna

Wyk.mjr OSTROWSKI

Druk.K.L.

Nr.ks.0456/WW

Kor.H.M.

OPRACOWAŁ

mjr dypl. Z. OSTROWSKI

7

A K A D E M I A   S Z T A B U   G E N E R A L N E G O  
im.gen.broni K.Swierczewskiego

-----

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ZATWIERDZAM  
ZCA SZEFA KATEDRY TO i SZT.OPER.

egz.nr...

plk dr A. CIERPICKI

Tylko dla wykładowców

CWICZENIE GŁOWNE nr 117

Opracowanie metodyczne - zajęcie nr 1/TO

- I. Temat: Analiza zadania, wstępna ocena położenia, sprecyzowanie zamiaru dowódcy pułku do obrony.
- II. Cel: Uczyć słuchaczy w roli dowódcy 8 pz prowadzenia umiejętnej analizy zadania, oceny położenia, precyzowania i ogłaszania zamiaru walki obronnej.
- III. Zagadnienia szkoleniowe i podział czasu:

- |  |       |
|--|-------|
| 1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć                | - 10' |
| 2. Analiza zadania   | - 35' |
| 3. Wydanie zarządzeń w celu opracowania dogodnej rubieży do obrony | - 10' |
| 4. Kalkulacja czasu  | - 15' |
| 5. Wstępna ocena położenia   | - 70' |
| 6. Sprecyzowanie i ogłoszenie zamiaru dowódcy do obrony            | - 30' |
| 7. Wytyczne do rekonesansu   | - 5'  |
| 8. Omówienie zajęć   | - 5'  |

-----  
Razem 180' /4 godz/

IV. Metoda: Zajęcia grupowe na mapach w klasie.

V. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

1. Przed zajęciami wydać słuchaczom założenie oraz mapy 50000 /sklejone, bez naniesionej sytuacji/, z takim

wyliczeniem by mieli trzy dni na przygotowanie się do zajęć.

2. Do zajęcia słuchacze przygotowują się na podstawie założenia głównego z TO i taktyki rodzajów wojsk, rozpatrując w czasie nauki własnej następujące problemy:
  - a/ dowodzenie pułkiem w celu wyjścia na dogodną rubież terenową z jednoczesną organizacją obrony;
  - b/ sposób opanowania dogodnej rubieży obronnej;
  - c/ wypracowanie zamiaru do obrony.
3. Przed zajęciami celowe było by udzielić konsultacji w celu wyjaśnienia wątpliwych zagadnień.
4. Ocenę położenia przerobić, wyznaczając słuchaczy w rolach oficerów sztabu, którzy odpowiadają dowódcy na zadawane pytania dotyczące ich zakresu pracy.

#### Przebieg zajęcia

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć - 10'

Sprawdzić:

a/ wrysowanie na mapę: - położenia wojsk własnych i wiadomości o nplu na 11.00 3.4;

- decyzji dcy 3 DZ.

b/ Koncepcję obrony pułku naniesioną na mapę.

2. Analiza zadania: - 35'

Czas operacyjny 11.10 3.4.

Uwaga metodyczna:

Podać, że dca pułku otrzymał zadanie w swoim wozie dowodzenia. Przy otrzymywaniu zadania byli obecni: SSz, St.Pom.SSz ds operacyjnych. Zca dcy ds liniowych kieruje walką. W czasie otrzymywania zadania zca dcy ds liniowych na polecenie dcy przekazał informację dla dców bp o nowym zadaniu i zatrzymał natarcie 3/8 pz. Ustalić w drodze dyskusji organizację pracy dowódcy i sztabu pułku. Analizę zadania dca pz prowadzi wspólnie z SSz.

Proponowana treść analizy zadania:

3 DZ przechodzi do obrony z natarcia na skutek groźby przeciwwuderzenia podchodzących odwodów npla spotęgowanej ograniczeniem zdolności zaczepnych oddziałów dywizji w wyniku obezwładnienia jej drugiego rzutu i silnego oporu przeciwnika obrony dywizji -

35 km, głębokość ugrupowania - 25 km.

Zadanie dywizji polega na załamaniu natarcia npla i niedopuszczenia do przerwania się w kierunku: MINSK MAZOWIECKI-BROK, MINSK MAZOWIECKI - WYSZKOW. Dca dywizji zamierza: utrzymując dogodne rubieże terenowe na przednim skraju siłami dwóch pz zmusić npla do skanalizowania się; uderzeniami jądrowymi i kontratakami drugiego rzutu /pcz/ rozbić zasadnicze siły 13 DZ npla i załamać jego natarcie, skupiając główny wysiłek obrony na swoim lewym skrzydle. Z szerokości rejonów obrony oraz kierunków kontrataków drugiego rzutu dywizji wynika, że punkt ciężkości walki obronnej znajduje się w rejonie obrony 8 pz.

Stąd wniosek, że pz ma bronić się w oparciu o dogodne rubieże terenowe, w pierwszym rzucie i na kierunku głównego wysiłku dywizji.

Na korzyść 8 pz - planowane są dwa uderzenia jądrowe - jedno 1OKT na podejściach do rejonu obrony oraz 3 KT i RCH w czasie walki o utrzymanie przedniego skraju. Przy pomocy organów rozpoznawczych ustalić opłacalne cele i posiadać siły dla wyzyskania skutków tych uderzeń.

8 pz przechodzi do obrony w trakcie natarcia w rejonie o szerokości 13 km i głębokości 11 km. Szerokość rejonu obrony sugeruje konieczność posiadania w pierwszym rzucie do 3-ch batalionów. Natomiast walory terenu w połączeniu z warunkami organizacji obrony nakazują oprzeć obronę o koncepcję manewru z głębi a więc ugrupować siły pułku w dwa rzuty. Zadanie pułku polega na utrzymaniu rejonu obrony, załamaniu natarcia npla, który może podejść do przedniego skraju obrony za około 4 godz. i niedopuszczenia do przerwania się w kierunku JEDRZEJOW /8549/, KORYTNICA /1058/.

Mając na uwadze, że npl uderzeniami jądrowymi oraz batalionów pierwszego rzutu może dokonać wyłomu w czołowych punktach oporu i wykorzysta je dla rozwinięcia powodzenia wprowadzając najbliższy swój odwód; celowe będzie wykorzystanie uderzenia 3 KT RCH dla obezwładnienia npla w rejonie włamania. Ponadto należy posiadać wydzielone siły w drugim rzucie - rozmieszczone w sposób rozśrodkowany.- dla natychmiastowego wykorzystania skutków uderzeń bmr.

Dla realizacji koncepcji obrony marszowej, przyjęcia obronnego ugrupowania w dwa rzuty, jak też możliwości wykorzystania skutków uderzeń jądrowych, konieczne staje się jak najszybsze wydanie zarządzeń zmierzających do przegrupowania sił pułku, poprawienia obecnego położenia pododdziałów i dostosowania go do potrzeb natarcia obronnego.

Z położenia rejonu obrony pułku, głównego wysiłku obrony dywizji, warunków terenowych wynika, że pułk winien skupić główny wysiłek obrony na kierunku: BUDY PRZYTOCKIE /8951/, SKARZYN 70157/.

Z całości analizy zadania wynikają następujące wnioski:

1. 8 pz znajduje się w rejonie głównego wysiłku obrony dywizji w jej pierwszym rzucie i we współdziałaniu z 3 pcz /wykonującymi kontratak/ rozstrzyga o powodzeniu walki obronnej.
2. Zadanie realizować dwoma batalionami w pierwszym rzucie, posiadając drugi rzut w tym większość czołgów.
3. Główny wysiłek obrony skupić na kierunku: BUDY PRZYTOCKIE, SKARZYN.
4. Uderzenia jądrowe i chemiczne wykorzystać dla obezwładnienia odwodu brygady npla w czasie wprowadzenia go do walki.
5. Poprawić położenie w celu wyjścia na dogodną rubież terenową do obrony.
6. Przewidzieć wsparcie kontrataku 3 pcz.
7. Gotowość obrony pułk winien osiągnąć do 15.00.
3. Wydanie zarządzeń w celu opanowania dogodnej rubieży

do obrony - 10'

Czas operacyjny 11.20 3.4.

Uwaga metodyczna:

Ustalić w drodze dyskusji, że ze względu na ograniczony czas jest wskazane, aby dca osobiście zastanowił się nad sposobem wyjścia na dogodną rubież do obrony, a szef sztabu dokonał kalkulacji czasu osobistego, zapoznał oficerów sztabu i szefów służb z wnioskami z analizy zadania oraz polecił przygotować się do oceny położenia.

Przyjąć, że w trakcie analizy zadania St.Pom. SSz ds operacyjnych zapoznał oficerów sztabu z zadaniem.

Proponowane rozwiązanie:

- 3/8pz wycofać się na rubież: WOLA POLSKA, WISNIEW i przejść do obrony, pozostawiając na przedpolu ubezpieczenia. 8 kp i kcz wykonać uderzenie w kierunku: TUREK /9351/, ZIMNOWODA /9453/ i wspólnie z 1/8 pz rozbić npla;
- 2/8pz zmienić kierunek działania: RUDNIK /8151/, GOJSZCZ /8458/, MROCZKI /9057/ i uderzeniem w kierunku: MROCZKI, KLUKI /9153/, JAWOREK /9455/ rozbić npla po czym przejść do rejonu: WYGLEDOW, /wył/ WIERZBNO /9858/, /wył/ NATOLIN /0054/;
- 1/8 pz wspólnie z częścią sił 3/8 pz i 2/8 pz zniszczyć npla na kierunku działania, wyjść na rubież: ŻEBROWKA /9151/, WOLKA KAŁUSKA /9052/, WITY /8955/ i przejść do obrony.

Uwaga metodyczna:

Powyższe zadania może otrzymać ustnie zca dcy ds liniowych, który przekaże je dla wykonawców.

4. Kalkulacja czasu - 15'

Czas operacyjny 11.20 3.4

Uwaga metodyczna:

Kalkulacji czasu dokonał SSz i przedstawił dcy 8 pz.

Proponowane rozwiązanie:

Obecnie jest 11.20.

Prawdopodobny początek ataku npla do 15.00

- odległość ok. 70 km - 3,5 godz.
- opóźnienie na skutek zerwania przeprawy - ok. 1 godz.

Na organizację obrony pułk posiada 3 godz. 40 min.

Na opanowanie dogodnych rubieży terenowych do obrony pułk zużyje ok. 2 godz. Na organizację obrony w pododdziałach pozostaje 1 godz. 40 min, z tym, że dla 3/8 pz czas ten będzie dłuższy o 1 godz.

Wynika stąd, że należy:

- jak najszybciej przekazać zadania pododdziałom do wyjścia na dogodną rubież do obrony;
- po ogłoszeniu zamiaru wysłać grupę rekonesansową na prawe skrzydło na czole z zca dcy ds liniowych;

- rekonesans na lewym skrzydle rozpocząć natychmiast po opanowaniu nakazanego rejonu;
- wypracowane dane w sztabie pułku przesyłać do pododdziałów w celu prowadzenia pracy równoległej.

Do czasu meldowania decyzji jest 80' /meldowanie o 12.40/.

Czas ten wykorzystać następująco:

- kalkulacja czasu i wydanie zarządzeń do opanowania rubieży - 20' /11.20-11.40/;
- ocena położenia /wysłuchanie odpowiedzi oficerów sztabu i szefów służb na pytania/ - 30' /11.40-12.10/;
- ogłoszenie zamiaru - 5' /12.10-12.15/;
- sprecyzowanie i opracowanie decyzji - 25' /12.15-12.40/;
- meldowanie decyzji i wysłuchanie wytycznych do zabezpieczenia obrony - 25' /12.40-13.05/.

Do wykonania pozostanie:

- przeprowadzenie rekonesansu;
- postawienie zadań bojowych i wydanie wytycznych zabezpieczenia obrony;
- organizacja współdziałania.

Ze względu na bardzo ograniczony czas współdziałania oraz zabezpieczenie obrony organizować w czasie rekonesansu równocześnie z stawianiem zadań.

Przeznaczyć na to w sumie 50' od 13.20-14.10.

#### 5. Ocena położenia - 70'

Czas operacyjny 11.40.

#### Uwaga metodyczna:

Ze względu na ograniczony czas dowódca pułku w ocenie położenia zastosował formę wysłuchiwanie odpowiedzi oficerów sztabu i szefów służb na zadawane pytania przez siebie i szefa sztabu.

Zaleca się by w miejscu pracy dcy pułku zebrać niezbędnych oficerów jednocześnie. Udział powinien wziąć: SSz, St.Pom.<sup>SSz</sup> ds operacyjnych, St.Pom. SSz ds rozpoznania, SArt., SSap. Z pozostałymi w innym czasie może rozmawiać SSz.

W metodyczce nie podaje się treści pytań zadawanych przez dcę pz i SSz, podaje się tylko treść oceny, którą powinni przedstawić pytani oficerowie.

Na zajęciach ocenę położenia można przeprowadzić metodą gry wojennej, wyznaczając słuchaczy na poszczególne funkcje.

#### A. Ocena npla

Sytuacja wprowadzająca:

Czas operacyjny: 11.40

Miejsce - NADZIEJA.

St.Pom. SSz ds rozpoznania przedstawia ocenę npla.

Proponowane rozwiązanie:

Ocena npla i wnioski - patrz opracowanie metodyczne Katedry RWiAO.

Wnioski, które powinni wyciągnąć dla siebie dca pz:

1. Gotowość obrony osiągnąć do 15.00.
2. Główny wysiłek obrony skupić na lewym skrzydle.
3. Rozpoznanie prowadzić na kierunku KAŁUSZYN-ŻARNÓWKA /9460/, ze względu na możliwość uderzenia npla z za lewego skrzydła.
4. Pozostawić plp dla prowadzenia rozpoznania wspólnie z SPR na kierunkach podejścia npla.
5. Uderzenia jądrowe wykorzystać dla obezwładnienia drugiego rzutu 39 BPanc.

#### B. Ocena siły własnych

Uwaga metodyczna:

Użycie rodzajów wojsk i służb omówić tylko ogólnie. Szczegółowa ocena przeprowadzona będzie na zajęciach odpowiednich katedr. Wyznaczony słuchacz występuje w roli St.Pom. SSz ds oper., pozostali oficerowie w roli dcy 8 pz.

Proponowane rozwiązanie:

- a/ Pododdziały pułku, prowadząc natarcie, pokonały w walce ok. 30 km. Aktualny stan zapasów środków materiałowych pozwala na realizację otrzymanego zadania. Dotychczasowe straty 8 pz wynoszące około 12% w ludziach i sprzęcie nie obniżają radykalnie wartości bojowej poszczególnych pododdziałów i nie rzutują na ich miejsce i rolę w ugrupowaniu pułku.

Z położenia wynika, że najcelowiej jest przejść pododdziałami do obrony<sup>ych</sup> tych kierunkach na których działają, mając w pierwszym rzucie na prawym skrzydle 3 bp, na lewym skrzydle 1 bp, w drugim rzucie 2 bp i bcz.

Posiadanie drugiego rzutu wssile bp i bcz celowe jest ze względu na:

- konieczność oparcia siły obrony na koncepcji manewru;
- możliwość wykonania silnego kontrataku w wypadku włamania się npla w rejon obrony;
- skutecznego wykorzystania skutków uderzenia jądrowego wykonanego na korzyść pułku w czasie walki obronnej;
- możliwość uzyskania lepszych warunków manewru w rejonie obrony pułku.

Wycofanie czołgów z ugrupowania 3bp jest możliwe, gdyż nie musi on opanowywać nowego rejonu do obrony i posiada więcej czasu na jej organizację. Celowe<sup>ym</sup> by było, po użyciu czołgów do uderzenia na korzyść 1 bp, odesłać je do drugiego rzutu. Warunki terenowe wskazują, że najkorzystniej jest przejść pododdziałami do obrony w rejonach:

- 3 bp kol. JAZDOW /9344/, płn WOLA POLSKA /9245/, WISNIEW /9249/, płn KAMIONKA /9549/;
- 1 bp zach ŻEBROWKA /9251/, WOLKA KALUSKA /9052/, CHROSCICE /9053/, płn WITY /8955/, SZEMBORY /9254/.

Warunki terenowe oraz prawdopodobne kierunki<sup>ę</sup> działania npla wskazują, że pułk najlepiej wykona zadanie mając większość sił na lewym skrzydle. Celowe<sup>ym</sup> jest, w związku z tym dla 1 bp przewidzieć większe wzmocnienie i na przedni skraj wysunąć większość środków ppanc.

Drugi rzut rozmieścić w sposób rozśrodkowany w rejonie: NATOLIN /0054/, WYGLĄDOWEK /9754/, WIERZBNO /9858/, który mógłby wykonać kontrataki w kierunku:

- WYGLĄDOWEK, płn TUREK /9351/, WOLA POLSKA /9245/;
- JANOWEK /9756/, ŻARNOWKA /9459/, GREMPKOW /9462/.

Uderzenie jądrowe planowane na korzyść pułku najcelowiej wykorzystać dla stworzenia warunków wykonania kontrataku przez drugi rzut. Ze względu na możliwość użycia broni jądrowej przez npla istnieje konieczność utworzenia grupy ewakuacyjno-ratunkowej, do której wyznaczyć siły ze składu OInż. i drugiego rzutu.

Wnioski:

1. Uderzenie jądrowe użyć dla wsparcia kontrataku.
2. Wymanewrować większość czołgów do drugiego rzutu.
3. Batalionami pierwszorzutowymi przejść do obrony na dotychczasowych kierunkach działania.

b/ Artyleria do ognia pośredniego:

8 pz został wzmocniony 2/3 pa. Ponadto pułk będzie wspierany 1/3 ABAA w okresie walki z podchodzącym nplem i walki o przedni skraj.

W sumie na korzyść pułku - do okresu walki o przedni skraj - działa siedem baterii.

- Najcelowiej jest: - 8 bnb przydzielić 1/8 pz;  
- do wsparcia 3/8 pz wydzielić baterię z 2/3 pa;  
- w dyspozycji pozostawić 2/3 pa.

c/ Srodki ppanc:

Organiczną bppanc wykorzystać do OPpanc.

Uwaga metodyczna:

Ocena możliwości artylerii do ognia pośredniego i ppanc zostanie przeprowadzona na zajęciu TWRIArt.

d/ Wojska inżynieryjne:

Pułk został wzmocniony plsap z 3 bsap. Pułk dysponuje czterema plsap.

Uwaga metodyczna:

Ocena możliwości - zajęcie z TWInż.

Wnioski ogólne z oceny sił własnych:

a/ Podział sił i środków:

- 1/8 pz z 1 kcz, 8 blnb;
- 2/8 pz z 8 bcz /bez 1 kcz i 2/3 kcz/;
- 3/8 pz z 2/3 kcz;
- OPpanc- 8 bppanc;
- OInż. - 8 ksap;
- OZap - plsap z 3 bsap;

W dyspozycji - 2/3 pa.

b/

b/ Stosunek sił

39 BPanc	Rodzaj sił i środków	8 pz	Stosunek sił
577	Piechota /ludzie w bp/	933	1:1,6
86	Czołgi	34	2,5:1
47 <sup>x/</sup>	Art.i moźdz.do kal. 81 mm	41 <sup>x/</sup>	1,1:1
334	Srodki ppano	14	24:1 <sup>xx</sup>

- Uwaga: - przy obliczeniu uwzględniono założone straty;  
- wojska npla będące w styczności do natarcia nie zostaną zaangażowane na tym kierunku;  
- x/ przyjęto artylerię wspierającą ze szczebla 13 DZ i 20 BZ oraz wzmocnienie 8 pz;  
- xx/ nie uwzględniono rgppanc.

C. Sasiedzi:

Uwaga metodyczna:

Słuchaczy można postawić w roli SSz, który przedstawi dowódcy ocenę sąsiadów. Może to robić również sam dowódca pułku.

Proponowane rozwiązanie:

- Na prawo przechodzi do obrony 9 pz z zadaniem niedopuszczenia do przerwania się npla w kierunku: MINSK MAZOWIECKI, JADOW. Główny wysiłek 9 pz skupia na swoim lewym skrzydle, organizując silny punkt oporu w oparciu o STANISŁAWOW. Istnieje niebezpieczeństwo spływania sił npla w kierunku wschodnim, a więc w kierunku nowego rejonu obrony. Nasuwa się konieczność osłony skrzydła 9 pz planuje wykonanie kontrataku swoim drugim rzutem w kierunku KATY BORUCZA /0240/, WOLA POLSKA /9245/ co będzie miało bezpośredni wpływ na osłonę prawego skrzydła oraz pozwala na wykonanie zbieżnego kontrataku. Należy uzgodnić współdziałanie ze sztabem 9 pz w tej sprawie. Utrzymanie przez 9 pz punktu oporu STANISŁAWOW, a w wypadku włamania się npla, rubieży RAKOWIEC /9643/, RUDZIENKO /9645/ stworzy warunki - wspólnie z siłami 3/8 pz utrzymującymi rubież: RUDZIENKO, KAMIONKA /9549/, WISNIEW /9249/ - do zatrzymania i skanalizowania sił npla, uderzenia jądrowego i wyprowadzenia kontrataku. 9 pz przechodzi do obrony w nieco szerszym rejonie, ale

w terenie dogodnym do obrony, a trudnym dla nacierającego. Pozwala to na działanie większością sił na kierunku lewego skrzydła. Teren na styku z 9 pz jest dogodny do natarcia co stwarza możliwość przełamania obrony na tym kierunku. Istnieje konieczność ścisłego współdziałania z 9 pz w czasie walki o przedni skraj obrony.

- Na lewo przechodzi do obrony bot "WEGROW" z zadaniem nie-dopuszczenia do przerwania się npla w kierunku: KAŁUSZYN, WEGROW. Rejon obrony bot "WEGROW" odsunięty jest nieznacznie w kierunku północnym co odsłania niebezpiecznie lewe skrzydło pułku. Istnieje niebezpieczeństwo uderzenia npla na tym kierunku. Stąd konieczność silnej osłony tego skrzydła. Celem jest by 1/8 pz posiadał drugi rzut gotowy do oddziaływania w kierunku: pld ZEMBORY /9254/, WASY /9156/. Ponadto należy na tym skrzydle prowadzić rozpoznanie oraz patrolowanie. Utrzymanie rejonu obrony przez bot "WEGROW" - w wypadku działania npla na tym kierunku - pozwoli na wyprowadzenie kontrataku drugim rzutem w skrzydło nacierającego. Biorąc pod uwagę długotrwałe walki w jakich brał udział bot "WEGROW", wyczerpanie i duże straty nie należy liczyć na trwałą obronę rejonu. Warunki terenowe na tym kierunku są dogodne dla nacierającego, mimo zniszczenia dróg. Wszystko to stwarza dodatkowe zagrożenie lewego skrzydła, co zmusza do oddziaływania na ten kierunek siłami i środkami.

#### Wnioski:

1. Największą groźbę stanowi odsłonięte lewe skrzydło oraz stosunkowo słaby lewy sąsiad, co potwierdza konieczność posiadania drugiego rzutu tak w 1/8 pz jak i w pułku.
2. Należy skupić wysiłek rozpoznania na kierunku: KAŁUSZYN, CIERPIETA /9457/.
3. Skupić główny wysiłek obrony na lewym skrzydle.
4. Uzgodnić z bot "WEGROW" sposób wsparcia ogniem artylerii jego obrony.
5. W czasie walki o utrzymanie przedniego skraju istnieje konieczność współdziałania z 9 pz, z którym ustalić:
  - sposób wykonania kontrataku;
  - sposób utrzymania dogodnej rubieży w głębi;
  - sposób i siły do osłony skrzydeł.

D. Ocena terenu:

Uwaga metodyczna:

Dążyć do przeprowadzenia oceny terenu w poszczególnych punktach oceny położenia. Dodatkowo można rozpatrzyć:

1. Teren po stronie npla:

- ogólna charakterystyka terenu;
- dogodne kierunki do działania wojsk npla;
- charakter dróg;
- kierunki przesuwania odwodów;
- prawdopodobne rubieże rozwinięcia;
- rejony uderzeń bmr;
- warunki obserwacji, maskowania i inne.

2. Teren po stronie własnej:

- ogólna charakterystyka terenu;
- dostępność terenu;
- rejony sprzyjające uporczywej obronie;
- gęstość sieci drożnej;
- warunki obserwacji i maskowania;
- kierunki kontrataków;
- rubieże rozwinięcia odwodów specjalnych i inne.

Wnioski powinny wskazać:

- jakie rejony należy trwale utrzymywać;
- jak rozmieścić siły i środki pułku;
- w jaki sposób maskować ugrupowanie i manewr wojsk;
- jak zorganizować system ognia;
- jak zorganizować system obserwacji npla;
- jakie prace inżynieryjne należy wykonać;
- które drogi utrzymywać w celu zapewnienia sprawnego manewru

6. Sprecyzowanie i ogłoszenie zamiaru dowódcy do obrony - 30%

Czas operacyjny - 12,10.

Dowódca pułku z SSz sprecyzowali zamiar. Dowódca pz ogłasza zamiar oficerom sztabu polecając SSz przekazanie go dla dców bp.

Proponowane rozwiązanie:

Zamierzam: Uderzeniem części sił poprawić położenie i przejść do obrony w oparciu o rubież: WOLA POLSKA, WISNIEW, ŻEBROWKA,

WOLKA KALUSKA, WITY, skupiając główny wysiłek na kierunku: BUDY PRZYTOCKIE, SKARZYN. Uderzeniem broni jądrowej, obroną w oparciu o punkty oporu na przednim skraju, kontratakami załamać natarcie npla i niedopuszczyć do przerwania się w kierunku północnym.

Pułk ugrupować w dwa rzuty.

7. Wytyczne do rekonesansu: - 5'

Uwaga metodyczna:

Proponuje się by po ogłoszeniu zamiaru SSz dał wytyczne oficerom sztabu do rekonesansu. Słuchaczy postawić w roli SSz, który opracowuje i ogłasza wytyczne.

Proponowane rozwiązanie:

Rekonesans zostanie przeprowadzony w dwóch grupach. Grupa pierwsza z zcą dcy ds liniowych przeprowadzi rekonesans od 12.25 do 13.20 w rejonie obrony 3/8 pz. W rekonesansie wezmą udział: pom.SSz ds oper., SArt., SŻChem., dca 3 bp, dca bcz. Wyjazd z rejonu SD 12.15.

- Grupa druga z dcą pułku, w składzie: St.pom.SSz. ds oper., St.pom.SSz ds rozp., SArt., SSap, SŁ, dcy 1 i 2 bp, przeprowadzi rekonesans w rejonie obrony 1/8pz.

Czas rekonesansu w tej grupie 13.20-14.10. Wyjazd z rejonu SD 13.05. - Grupa 1-sza na 13.50 zamelduje się w rejon wzg.207,2 /9152/ gdzie zostaną postawione zadania bojowe.

8. Omówienie zajęć - 5'

Omówienia zajęć dokonuje kierownik taktyczny grupy wg własnego uznania. Na zakończenie omówienia podać temat następnych zajęć. "Rekonesans, postawienie zadań i wytyczne zabezpieczenia obrony".

OPRACOWAŁ

mjr dypl. Z. OSTROWSKI

Odbito 30 egz.

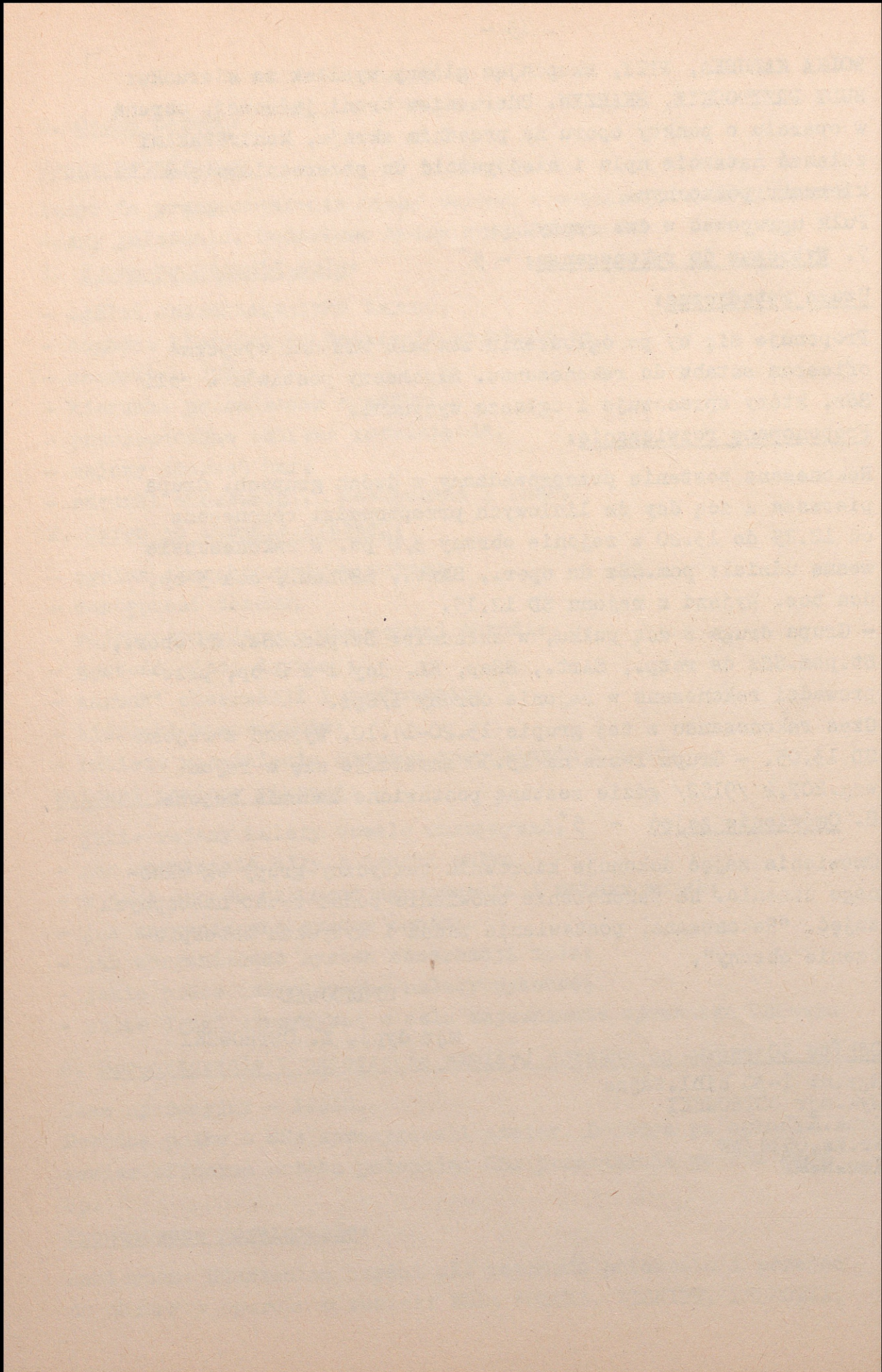
Egz.nr 1-30 bibl.tajna

Wyk.mjr OSTROWSKI

Druk.K.L.

Nr.ks.0514/WW

Kor.H.M.



A K A D E M I A   S Z T A B U   G E N E R A L N E G O  
im. gen. broni K. Swierczewskiego

-----  
KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPER.

ZATWIERDZAM  
CZPQ. SZEF KATEDRY TO i SZT. OPER.

~~CAI N D~~  
egz.nr...

płk dr K. NOŻKO

Rok akademicki 1966/67  
Dla wykładowców i słuchaczy

CWICZENIE GŁÓWNE nr 117

Założenie do zajęcia nr 7/TO

"Rekonesans dowódcy pułku, postawienie zadań bojowych,  
wytyczne do zabezpieczenia obrony".

I.

Pododdziały pułku zgodnie z zarządzeniem dcy zajęły nakazane im rejony i przystąpiły do organizacji systemu ognia i dowodzenia.

Pododdziały rozpoznania pułku stwierdziły ruch kolumn npla po szosie MINSK MAZOWIECKI, KAŁUSZYN. O 12.50 SPR 8 pz stoczył krótkotrwałą walkę z pododdziałem npla na transporterach, w rejonie pln PIASECZNO /7551/, który wycofał się w kierunku zachodnim.

Dowódca 2/8 pz zameldował, że w czasie wycofywania się rozbił kolumnę npla w rejonie KOLONIA MARYSIN /8759/, przegrupowującą się w kierunku: KAŁUSZYN - GREMBKOW /9362/. W kolumnie stwierdzono piechotę na transporterach oraz samochody z zaopatrzeniem.

Ze sztabu 3 DZ wiadomo:

- O 12.00 stwierdzono przeprawę dużej ilości czołgów przez most w rejonie BORKI /5618/.

- O 13.00 obserwowano ruch kompanii czołgów w kierunku wschodnim, przekraczającej czołem tor kolejowy /6036/.
- W rejonie CHOSZCZOWKA RUDZKA /8633/ wykryto wyrzutnię "HJ" na SS.

## II.

Po zatwierdzeniu decyzji do obrony, dowódca dywizji wydał wytyczne do zabezpieczenia obrony, z których dcy 8 pz wiadomo:

### A. W zakresie rozpoznania:

a/ Zadania rozpoznania:

- w okresie organizacji obrony ustalić kierunki działania 13 DZ npla, czas jej podejścia, ugrupowanie ze szczególnym uwzględnieniem środków przenoszenia bmr;
- ugrupowanie 20 BZ będącej w styczności, manewr siłami i środkami.

b/ Główny wysiłek rozpoznania skupić na drogach podejścia 13 DZ, szczególnie na kierunku: SIENNICA /7442/, CEGŁOW /8050/, wach KAŁUSZYN oraz na lewym skrzydle.

c/ Do rozpoznania wykorzystać siły i środki etatowe oraz część pododdziałów piechoty.

### B. W zakresie ubezpieczenia:

a/ Cel: ubezpieczyć wojska przed niespodziewanym uderzeniem grup dywersyjnych i pododdziałów npla w czasie organizacji obrony i w toku walki obronnej.

b/ W pułku zorganizować ubezpieczenia bezpośrednie w pododdziałach.

c/ Główny wysiłek ubezpieczenia skupić na skrzydłach i tyłach 8 pz - przede wszystkim mieć na uwadze lewe skrzydło.

### C. W zakresie obrony przed bronią masowego rażenia.

a/ Najbardziej zagrożonymi obiektami na które npl może użyć bmr są:

- drt i artyleria;
- drugi rzut dywizji i drugie rzuty pułków;
- SD.

c/ W celu zmniejszenia strat od bmr npla:

- prowadzić ciągle rozpoznanie skażeń i zakażeń w całym rejonie obrony;

- stosować maskowanie i rozproszenie pododdziałów;
- zabiegi specjalne prowadzić we własnym zakresie. W wypadku masowych skażeń dywizja udzieli pomocy siłami kopchem;
- w pułku zorganizować grupę ratunkową;
- zorganizować system powiadamiania;
- prowadzić ciągłą kontrolę stanu san.-epid. w rejonie działania.

d/ Sygnały:

- powiadomienie o napadzie chemicznym: - mikrofon "GAZ", klucz, "666".

D. W zakresie maskowania

a/ Maskowanie wojsk, urządzeń inżynierskich i manewru osiągać przez:

- wykorzystanie maskujących właściwości terenu;
- rozbudowę punktów oporu na przeciwstokach;
- maskowanie wykonanych urządzeń inżynierskich;
- prowadzenie ognia z zapasowych stanowisk ogniowych.

b/ Dokonywać w nieregularnych odstępach czasu manewru drugimi rzutami.

c/ Ruch środków transportowych ograniczyć do minimum. Dowóz niezbędnego zaopatrzenia dokonywać małymi grupami i po bocznych drogach.

d/ W nocy przestrzegać całkowitego maskowania świateł i dźwięku.

e/ Zabronić - do rozpoczęcia ataku przez npla - używania środków radiowych.

f/ Zorganizować kontrolę przestrzegania zasad maskowania.

E. W zakresie przeciwdziałania radioelektronicznego

a/ Maskować pracę środków radioelektronicznych przez:

- nie używanie radia do czasu rozpoczęcia ataku;
- nadawanie krótkich telegramów;
- okresowa zmiana stanowisk pracy środków radioelektronicznych.

b/ Ogniem artylerii niszczyć system środków radioelektronicznych npla.

F. W zakresie OPL

a/ Przewiduje się działanie lotnictwa taktycznego i lotnictwa wojsk lądowych szczególnie w okresie:

- rozwijania 13 DZ npla do natarcia;
- wyprowadzania drugich rzutów do kontrataku.

Obiektami uderzeń TIM mogą być:

- artyleria w czasie marszu i zajmowania SO;
- drugi rzut pułku;
- SD;
- kolumny samochodowe.

Lotnictwo wojsk lądowych prawdopodobnie będzie prowadzić rozpoznanie z powietrza i korygować ogniem artylerii.

b/ W ramach OPL dywizji IM osłaniać będzie elementy ugrupowania w czasie walki o utrzymanie rubieży: STANISŁAWOW /9537/, WITY /8955/.

Artyleria przeciwlotnicza dywizji osłania 3 drt i SD dywizji.

c/ W pułkach do walki z samolotami na małych wysokościach i śmigłowcami wyznaczyć pododdziały piechoty i przygotować broń maszynową oraz wykorzystać właściwości obronne i ochronne terenu.

d/ Ostrzeżenie w sieci ostrzegania dywizji na częstotliwość 22500 KHz.

e/ Sygnały:

- alarm lotniczy - mikrofon "POWIETRZE", klucz "555"
- odwołanie alarmu - mikrofon "POGODA", klucz "444"

### III.

Praca do wykonania:

1. Przystudiować: - literaturę z zakresu prowadzenia rekonesansu, stawiania zadań i zabezpieczenia bojowego działań, a zwłaszcza Regulamin Walki /dywizja-pułk/ rozdz.IV i VIII.
2. Być gotowym w roli dcy 8 pz do przeprowadzenia rekonesansu, postawienia zadań i wytycznych zabezpieczenia działań.
3. Być gotowym sporządzić na mapie wykres pól niewidocznych ustalonych w terenie.
4. Przygotować w roli SSz plan rekonesansu.

OPRACOWAŁ  
ST.ASYSTENT KATEDRY TO i SZT.OPER.

SPRAWDZIŁ  
ZCA SZEFA KATEDRY TO i SZT.  
OPER.

mjr dypl. Z. OSTROWSKI

płk dr A. CIERPICKI

Odbite 140 egz. Egz.nr 1-30 oprac.metod. Egz.nr 31-140 BT  
Wyd.mjr OSTROWSKI. Druk.K.L. Nr.ks.0515/WW

A K A D E M I A   S Z T A B U   G E N E R A L N E G O  
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ZATWIERDZAM  
ZCA SZEFA KATEDRY TO I SZT.OPER.

~~\_\_\_\_\_~~  
Egz.nr....

płk dr A. CIERPICKI

Rok akademicki 1966/67

Tylko dla wykładowców

CWICZENIE GŁOWNE nr 117

Opracowanie metodyczne - zajęcia nr 7/TO

I. Temat: Rekonesans dowódcy pułku, postawienie zadań bojowych, wytyczne do zabezpieczenia działań.

II. Cel: a/ Uczyć słuchaczy:

- organizacji i przeprowadzenia rekonesansu;
- konfrontowanie decyzji podjętej z mapy w terenie;
- stawiania zadań bojowych;
- organizacji zabezpieczenia działań.

b/ Doskonalić słuchaczy w orientacji topograficznej i taktycznej ocenie terenu.

III. Zagadnienia szkoleniowe i podział czasu:

1. Rekonesans /nanoszenie na mapę pól niewidocznych/	- 210'
2. Postawienie zadań bojowych	- 45'
3. Wytyczne zabezpieczenia obrony	- 45'
4. Omówienie zajęć	- 10'

Razem: /siedem godz.szkoł/ 310'

Dojazd /6.45-8.00/ 75'

Powrót /13.10-14.30/ 80'

Ogółem: 465'

IV. Metoda: Zajęcia grupowe w terenie.

V. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

1. Słuchacze przygotowują się do zajęć na podstawie założenia nr 7/TO. W ramach konsultacji ustalić ze słuchaczami

punkty pracy oraz ujednoczyć - w drodze dyskusji - plany rekonesansu, które słuchacze opracowują na podstawie wytycznych SSz 8 pz /zajęcia nr 2/T0/ i założenia.

2. Proponowane punkty pracy:

- nr 1 wzg.201,0 /9248/ - pomocniczy;
- nr 2 wzg.207,2 /9152/ - zasadniczy.

3. Sposób pracy na poszczególnych punktach zostanie ustalony na instruktażu.

Punkt pracy nr 1 uważać jako pomocniczy, na który w praktyce dca pułku nie przyjechałby. W warunkach sztabowych, uważam za celowe przeprowadzanie oceny terenu przez słuchaczy na tym kierunku.

Można tu zastosować metodę podziału grupy na zespoły pracujące w określonym czasie samodzielnie. Rezultaty pracy można sprawdzić na punkcie nr 2.

4. Po zakończeniu rekonesansu słuchacze powinni mieć czas do naniesienia na mapę 25000 pól niewidocznych.

5. Postawienie zadań i wytyczne zabezpieczenia obrony przerobić na punkcie nr 2.

6. Gdy czas pozwoli celowym będzie wyjazd na wzg.206,6 celem rozpoznania rejonu w głębi - szczególnie kierunki kontrataku /decyduje kierownik taktyczny kursu/.

VI. Przebieg zajęcia:

1. Rekonesans - 210'

Punkt pracy nr 1 - wzg.201,0 - 6.10 /8.00-9.00/.

Uwaga metodyczna:

- a/ Po przybyciu na punkt pracy nr 1 słuchacze samodzielnie /w ciągu 10' orientują się w terenie. W ciągu następnych 10' wykładowcy sprawdzają u słuchaczy znajomość orientacji topograficznej i taktycznej. Z kolei należy rozpatrzyć ze słuchaczami sposób odejścia 3/8pz na planowaną rubież obrony oraz udział sił i środków w uderzeniu na korzyść 1/8 pz w ciągu następnych 15'.
- b/ Po przeprowadzeniu orientacji topograficznej, taktycznej i przerobieniu problemów zawartych w pkt. 2 dać słuchaczom 25' czasu na samodzielny rekonesans rejonu po uprzednim uzgodnieniu zagadnień, które chcieliby rozpatrzyć.

- c/ Przypomina się, że w rejonie 3/8pz rekonesans prowadzi grupa na czele z zcą dcy 8 pz ds liniowych w czasie od 12.25 do 13.20.
- c/ Dane z rekonesansu na pkcie nr 1 winny być uwzględniane przez słuchaczy w czasie pracy na kolejnym - zasadniczym - punkcie oraz wykorzystane przy pobieraniu ostatecznej decyzji do obrony, co znajdzie swoje odbicie w treści zadań bojowych. Wyjazd na pkt. pracy nr 1 - traktować należy jako wyjazd dla celów szkoleniowych /chodzi o znajomość terenu przez słuchaczy na obu skrzydłach rej.obr./.

Proponowane rozwiązanie:

Na punkcie pracy nr 1 słuchacze winni rozpatrzyć:

- charakter działania npla na tym kierunku;
- ocena możliwości działania npla na tym kierunku /drogi podejścia, rubieże rozwinięcia, kierunki uderzeń/;
- sposób organizacji obrony w 3/8pz;
- organizacja systemu ognia w celu zamknięcia luki między kompaniami i 2/9 pz;
- rubieże rozwinięcia OPpanc i minowania OZap;
- kierunek kontrataku: NART /9450/, WOLA POLSKA /9245/;
- zadania dla artylerii /umiejscowienia obiektów rażenia i ogni w terenie/;
- miejsca wykonania zapór i możliwości ich ustawienia.

Punkt pracy nr 2 - wzg.207,2 - 130'/9.20-11.30/.

Przejazd z punktu pracy nr 1 na nr 2 - 20'/9.00-9.20/.

Orientacja topograficzna i taktyczna - 20'/9.20-9.40/.

Prowadzenie rekonesansu - 70'/9.40-10.50/.

Nanoszenie pól niewidocznych - 40'/10.50-11.30/

Sytuacja wprowadzająca

Czas operacyjny 13.20.

Dca pułku z grupą rekonesansową przybył na PO dcy 1/8pz, gdzie oczekuje również dca 2/8pz. Obaj dcy bp meldują dcy pułku przebieg walki i osiągnięte rezultaty.

Proponowane zagadnienia do rozpatrzenia:

- dane z rozpoznania /słuchacz w roli dcy 1/8 pz i dcy 2/8pz/;

- ocena przeciwnika, jego możliwości w czasie i przestrzeni /drogi podejścia, rubieże rozwinięcia, kierunki uderzeń/;
- możliwości uderzenia npla na lewe skrzydło pułku;
- warunki organizacji obrony na lewym skrzydle 1/8pz;
- określenie rejonu obrony 1/8pz, obiektów i rejonów<sup>IV</sup> stanowiących o trwałości obrony;
- organizacja systemu ognia;
- **rubieże** rozwinięcia OPpanc i minowania OZap;
- **rejon** zapór i sposób ich wykonania;
- **warunki** obserwacji i ostrzału;
- kierunek kontrataku drugiego rzutu pułku: JANOWEK /9756/,  
LESNOGORA /9259/;
- rejon SD i PO dcy 8 pz.

Uwaga metodyczna:

Do rozpatrzenia w/w zagadnień można przyjąć metodę gry wojennej. Po rozpatrzeniu zagadnień na punkcie pracy nr 2 nakazać słuchaczom w ciągu 40' nanieść pola niewidoczne na mapę 1:25000 /kontrolować będą wykładowcy topografii/.

2. Postawienie zadań bojowych - 45'/11.30-12.15/.

Miejsce - punkt pracy nr 2.

Czas operacyjny: 13.50.

Sytuacja wprowadzająca:

W rejon wzg.207,2 zameldowali się: zca dcy ds liniowych z grupą rekonesansową, kwatermistrz 8 pz i wszyscy dcy bp. Dca pułku przystąpił do stawiania zadań.

Proponowane rozwiązanie:

Kolejność i treść stawianych zadań - patrz rozkaz bojowy opracowany przez zespół służby sztabów.

4. Wytyczne zabezpieczenia obrony - 45'/12.05-13.00/.

Miejsce - punkt pracy nr 2.

Czas operacyjny - 14.00.

Uwaga: Na zajęciu przerobić ze słuchaczami wytyczne do rozpoznania, OPBMar, OFL, ubezpieczenia, maskowania, przeciwdziałania radielektronicznego.

Proponowane rozwiązanie:

A. W zakresie rozpoznania:

Główny wysiłek rozpoznania skupić na kierunkach: SIENNICA /7442/.

CEGLÓW /8050/, KAŁUSZYN, WITY /8955/ oraz SIENNICA, JAKUBÓW /8846/, WOLA POLSKA /9245/.

Zadania:

- ustalić ugrupowanie npla będącego w styczności, szczególnie rozmieszczenie środków przenoszenia bmr;
- ustalić charakter działań pododdziałów 20 BZ;
- wykryć kierunki i czas podejścia odwodów npla;
- ustalić czas przejścia do natarcia i kierunek głównego uderzenia;
- ustalić siły biorące udział w natarciu;
- rozpoznać rejony SO rakiet i artylerii stosującej bmr;
- śledzić kierunki przesunięcia odwodów;
- wzbronić przenikania grup dywersyjno-rozpoznawczych na tyły pułku.

W tym celu zorganizować:

a/ St.pom. SSz ds rozpoznania:

- SPR do prowadzenia rozpoznania na prawdopodobnych kierunkach podejścia npla;
- ze składu plp 2 bp i części kr grupy dywersyjno-rozpoznawczej do prowadzenia rozpoznania i dywersji na tyłach podchodzących odwodów npla;
- PR do prowadzenia rozpoznania na lewym skrzydle pułku;
- otrzymywanie wiadomości o nplu ze sztabu dywizji i od sąsiadów.

b/ Dowódcy batalionów:

- prowadzenie rozpoznania we własnym zakresie;
- dca 2bp pozostawić plp do dyspozycji St.pom.SSz ds rozpoznania w rejonie płn CEGŁÓW;
- dca 1 bp prowadzi rozpoznanie na lewym skrzydle pułku do szosy Kol. MARYSIN /8759/, GREBKÓW /9362/.

c/ Szef saperów i szef zabezpieczenia chemicznego:

- po jednym PR przydzielając je do SPR;
- dostarczenie materiału wybuchowego dla potrzeb grup dywersyjno-rozpoznawczych.

d/ Szef sztabu:

- prowadzenie rozpoznania wewnątrz ugrupowania pułku.

Plan rozpoznania przedstawić o 14.40 3.4.

B. W zakresie OPBMaR:

1. Najbardziej zagrożonymi obiektami, na które npl może użyć bmr są:

- artyleria;
- drugi rzut pułku;
- SD.

2. Główny wysiłek OPBMar skupić dla osłony drugiego rzutu pułku i artylerii.

3. W celu zmniejszenia strat w wypadku użycia bmr przez npla wykonać:

a/ Szef sztabu:

- zorganizować pułkową grupę ratunkową w składzie: dca plp z drugiego rzutu, część OInż, część 8 kmed, część 7 plchem. Siły te pozostawić w macierzystych pododdziałach w gotowości do działania na sygnał "GROM";
- sprawdzić działanie systemu powiadamiania;
- kontrolować umiejętność działania pododdziałów po ogłoszeniu alarmów;
- zorganizować system odtworzenia dowodzenia pułkiem w wypadku wykonania przez npla uderzeń bmr na SD;
- sprawować ogólny nadzór nad realizacją przedsięwzięć OPBMar;

b/ Dcy pododdziałów:

- zorganizować w pododdziałach obserwację wybuchów jądrowych oraz obserwację skażeń i zakażeń;
- zorganizować rozpoznanie skażeń i zakażeń własnymi siłami;
- przewidzieć osłonę wyłomów powstałych w rezultacie uderzeń bmar npla;
- całkowite zabiegi specjalne przeprowadzać tylko za moim zezwoleniem;
- brakującą ilość środków ochrony przed skażeniami pobrać do 15.00;
- zwrócić szczególną uwagę na stan sanitarno-higieniczny w rejonach obrony;
- dca 2 bp wyznaczyć dwa plp do grupy ratunkowej wyposażając je w odpowiedni sprzęt.

c/ Szef zabezpieczenia chemicznego:

- dopilnować w pododdziałach organizację obserwacji i rozpoznania skażeń i zakażeń;
- zorganizować posterunki obserwacji i rozpoznania skażeń przy SD i KSD pułku;

- uzupełnić brakujące ilości środków ochrony przed skażeniami do 15.00;
- zabezpieczyć SD, PPM i KSD w urządzenia filtracyjno-wentylacyjne.

d/ Starszy lekarz pułku:

- zorganizować kontrolę stanu sanitarnego punktów żywnościowych oraz rejonów obrony pododdziałów.

e/ Szef saperów:

- rozbudować schrony dla SD, PPM i KSD;

O gotowości przedsięwzięć OPBMar meldować przez szefa sztabu do 15.00 3.4.

Sygnaly: - powiadomienie o napadzie chemicznym - mikrofon "GAZ", klucz "666".

#### C. W zakresie OPL

Przewiduje się działanie lotnictwa taktycznego i lotnictwa wojsk lądowych npla szczególnie w okresie:

- rozwijania się oddziałów npla do natarcia;
- wyprowadzania drugiego rzutu pułku do kontrataku.

Obiektami uderzeń TIM mogą być:

- artyleria w czasie marszu i zajmowanie SO;
- drugi rzut pułku;
- SD;
- kolumny z zaopatrzeniem.

W celu osłony od uderzeń lotnictwa należy:

- plpkm osłaniać SD pułku;
- w każdej kompanii przygotować po dwa km do zwalczania samolotów na niskich wysokościach i śmigłowców;
- w każdym batalionie wyznaczyć plp do zwalczania aparatów latających;
- wykorzystać właściwości ochronne i obronne terenu.

Ostrzeganie na częstotliwości 22500 KHz.

Sygnaly: - alarm lotniczy - mikrofon "POWIETRZE",  
klucz "555";

- odwołanie alarmu - mikrofon "POGODA", klucz "444".

#### D. W zakresie ubezpieczenia

Dla zabezpieczenia elementów ugrupowania i pododdziałów

pułku zorganizować:

- w pododdziałach ubezpieczenia bezpośrednie, posterunki obserwacyjne i dyżurne środki ogniowe;
- w rejonach rozmieszczenia posiadać dyżurne pododdziały w sile drp w natychmiastowej gotowości zwalczania grup dywersyjnych npla;
- dca 1/8 pz patrolowanie wzdłuż szosy KALUSZYN, CIERPIETA /9457/;
- dca 3/8 pz wystawić ubezpieczenie na rz. RZADZA na dogodnych kierunkach podejścia npla.

Główny wysiłek ubezpieczenia skupić na skrzydłach rejonów obrony batalionów.

#### E. W zakresie maskowania

W celu ukrycia rzeczywistego położenia pododdziałów przed npliem i wprowadzenia go w błąd odnośnie struktury obrony polecam:

- wykorzystywać następujące właściwości terenu;
- drugorzutowe kompanie batalionów rozmieszczać na przeciwstokach;
- ogień do małych grup npla prowadzić z zapasowych SJO;
- wykorzystywać etatowe i podręczne środki do maskowania środków ogniowych i transportu;
- dca 2/8 pz dokonywać manewru, cō 1-2 godziny, kompaniami w ramach zajętego rejonu;
- dca 3/8 pz - elementami ubezpieczeń stwarzać pozory rozbudowy przedniego skraju w oparciu o rubież rz. RZADZA;
- kwatermistrz - dowóz zaopatrzenia dokonywać małymi grupami samochodów i po bocznych drogach;
- szef sztabu i szef saperów pułku - zorganizować kontrolę zasad maskowania przez pododdziały.

#### F. W zakresie przeciwdziałania radioelektronicznego

Przewidzieć przedsięwzięcia w celu zapewnienia trwałości dowodzenia i ciągłości pracy urządzeń radioelektronicznych, w tym celu:

- W razie zakłóceń przez npla przechodzić na pole zapasowe;
- stosować częstą zmianę fal roboczych;
- nie używać radiostacji do czasu rozpoczęcia ataku przez npla;

- podawać krótkie telegramy;
- stosować zmianę stanowisk środków radioelektronicznych wg wytycznych szefa łączności.

Szef łączności pułku - zorganizować kontrolę maskowania pracy środków radioelektronicznych;

Szef artylerii - niszczyć ogniem artylerii wykryte środki radioelektroniczne npla.

5. Omówienie zajęcia - 10<sup>13</sup> 13.00-13.10<sup>13</sup>

Omówienie zajęć dokonuje kierownik taktyczny grupy wg własnego uznania. Zaleca się zwrócenie uwagi na:

- znaczenie rekonesansu w obronie pułku, czas i sposób jego przeprowadzenia;
- sposób przekazywania zadań wykonawcom;
- znaczenie organizacji zabezpieczenia działań. kto i kiedy winien wydawać wytyczne.

Następny temat zajęć: "prowadzenie walki obronnej".

OPRACOWAŁ

mjr dypl. Z. OSTROWSKI

Odbito 30 egz.

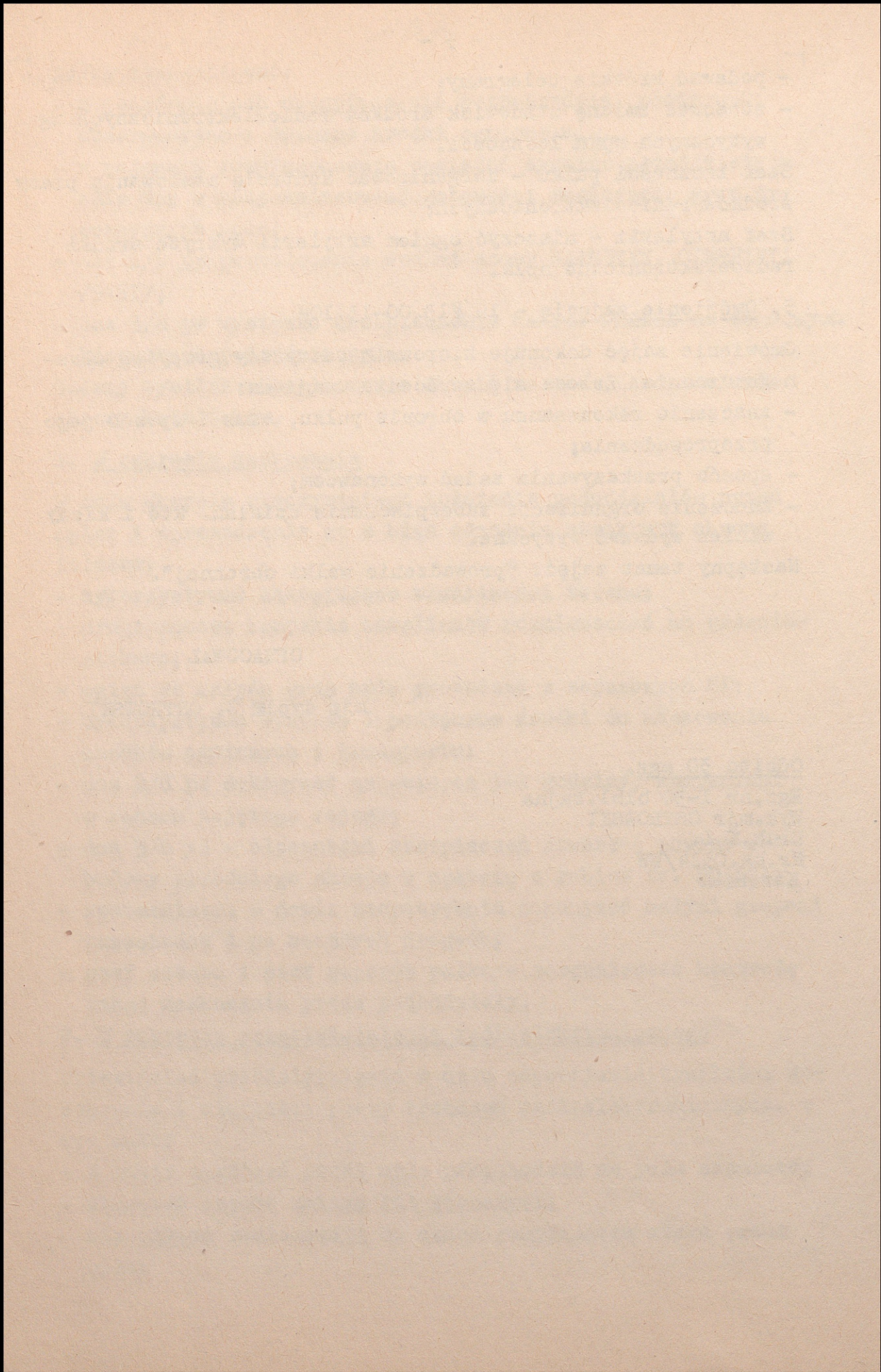
Egz.nr 1-30 bibl.tajna

Wyk.mjr OSTROWSKI

Druk.K.L.

Nr.ks.0514/WW

Kor.H.M.



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ZATWIERDZAM  
SZEF KATEDRY TO i SZT.OPER.

~~XXXXXXXXXX~~  
egz.nr....

płk dr Kazimierz NOŻKO

Rok akademicki 1966/67  
Dla wykładowców i słuchaczy

CWICZENIE GŁOWNE nr 117

Założenie do zajęcia nr 20a

I.

Dca 8 pz będąc na PO w rejonie wzg.207,2 /9152/ do 14.40  
3.4 otrzymał z różnych źródeł następujące wiadomości:

- a/ SPR-8 pz meldował, że o 14.20 kolumna czołgów npla o długości ok. 1 km zatrzymała się w MROZY /8255/, przed zniszczonym mostem i węzłem dróg.
- b/ O 14.25 2 drt wykonał uderzenie jądrowe 10 KT na SO artylerii i kolumnę czołgów npla w rejonie płu LEONOW /8551/.
- c/ Od 14.35 lotnictwo npla rozpoczęło bombardowanie rejonu SO 1/3 ABAA i tyłów 8 pz.
- d/ O 14.35 artyleria npla wzmogła ogień obeszładniając szczególnie punkty oporu: CHROSCICE /9053/, WOLKA KAŁUSKA /9052/, WISNIEW /9249/.
- e/ O 14.40 posterunek obserwacji wybuchów jądrowych 2/8 pz zameldował, że zaobserwował wybuch jądrowy w kierunku 206°. Po upływie 100" od wybuchu górna krawędź obłoku wzniosła się na wysokość 3,1 km.

‡ Dca 1/8 pz melduje: posterunek obserwacji wybuchów jądrowych obserwował wybuch w kierunku  $36^{\circ}$ . Po upływie 75" od wybuchu górna krawędź obłoku wzniosła się na wysokość 2,5 km.

f/ Szef zabezpieczenia chemicznego melduje, że otrzymał dane z posterunku obserwacji wybuchów jądrowych i rozpoznania skażeń rozwiniętego przy KSD 8 pz o zaobserwowaniu wybuchu w kierunku  $225^{\circ}$ . Po upływie 70" od wybuchu górna krawędź obłoku wzniosła się na wysokość 3,1 km.

Z posterunku 2/8pz meldują o wybuchu w kierunku  $249^{\circ}$ . Po upływie 50" od wybuchu górna krawędź obłoku wzniosła się na wysokość 2,4 km.

O 14.40 meldują:

- St. pom. SSz ds oper. "brak łączności z SD 8 pz;
- Szef artylerii: "przed chwilą utraciłem łączność z 2/3pa i 8 bhb 122 mm";

- Dca 7 kp, który włączył się do sieci dcy 8 pz melduje o braku łączności z dca 3/8 pz i dca 8 kp. Od północy w kierunku WISNIEWO /9249/ niewielkimi grupami bieżą żołnierze bez broni, bez hełmów. W plp drugorzutowym jego kompanii powstała panika. Żołnierze odmawiają wykonywania poleceń - dca plp jest bez-silny.

O 14.42 kwatermistrz 8 pz zameldował, że w rejon tyłów npl wykonał uderzenie środkami chemicznymi. Rodzaj ST, rozmiary w trakcie ustalania.

Ze sztabu 3 DZ dcy 8 pz wiadomo, że w rejon stanowisk startowych - 3 drt zostało wykonane uderzenie jądrowe. 3 drt przystępuje do zmiany stanowisk.

## II.

### Dane dodatkowe:

1. Na PO z dca 8 pz znajdują się: St.pom, SSz ds operacyjnych, St.pom, SSz ds rozpoznania, SArt 8 pz. SSap, SZChem. Pozostali oficerowie sztabu na czele z SSz na SD 8 pz.
2. Zca dcy 8 pz ds liniowych o 14.10 udał się do dcy bot "WEGROW" w celu uzgodnienia współdziałania i nawiązania łączności.

III.

Praca do wykonania:

1. Przystudiować:

- Regulamin Walki /dywizja-pułk/ rozdział IV §§ 107-127;
- Materiały wydane przez katedrę OPBMar odnośnie likwidacji skutków uderzeń jądrowych i chemicznych.

2. Wrysować na mapę dane na 14.40 3.4 i określić:

a/ Dla wybuchów jądrowych:

- miejsca i moc wybuchów jądrowych;
- **wielkości dawek** napromieniowania stanu osobowego w rejonach uderzeń;
- możliwy % utraty zdolności bojowej wojsk.

b/ Dla uderzenia chemicznego:

- prawdopodobne straty w sile żywej;
- trwałość skażenia;
- głębokość rozprzestrzeniania się obłoku skażonego powietrza.

3. Być gotowym:

- w polu dcy 8 pz do przeprowadzenia oceny położenia, powzięcia decyzji i wydania zarządzeń;
- do likwidacji skutków po uderzeniach bronią masowego rażenia npla.

Załącznik: - szkic - położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu na 14.40 3.4.

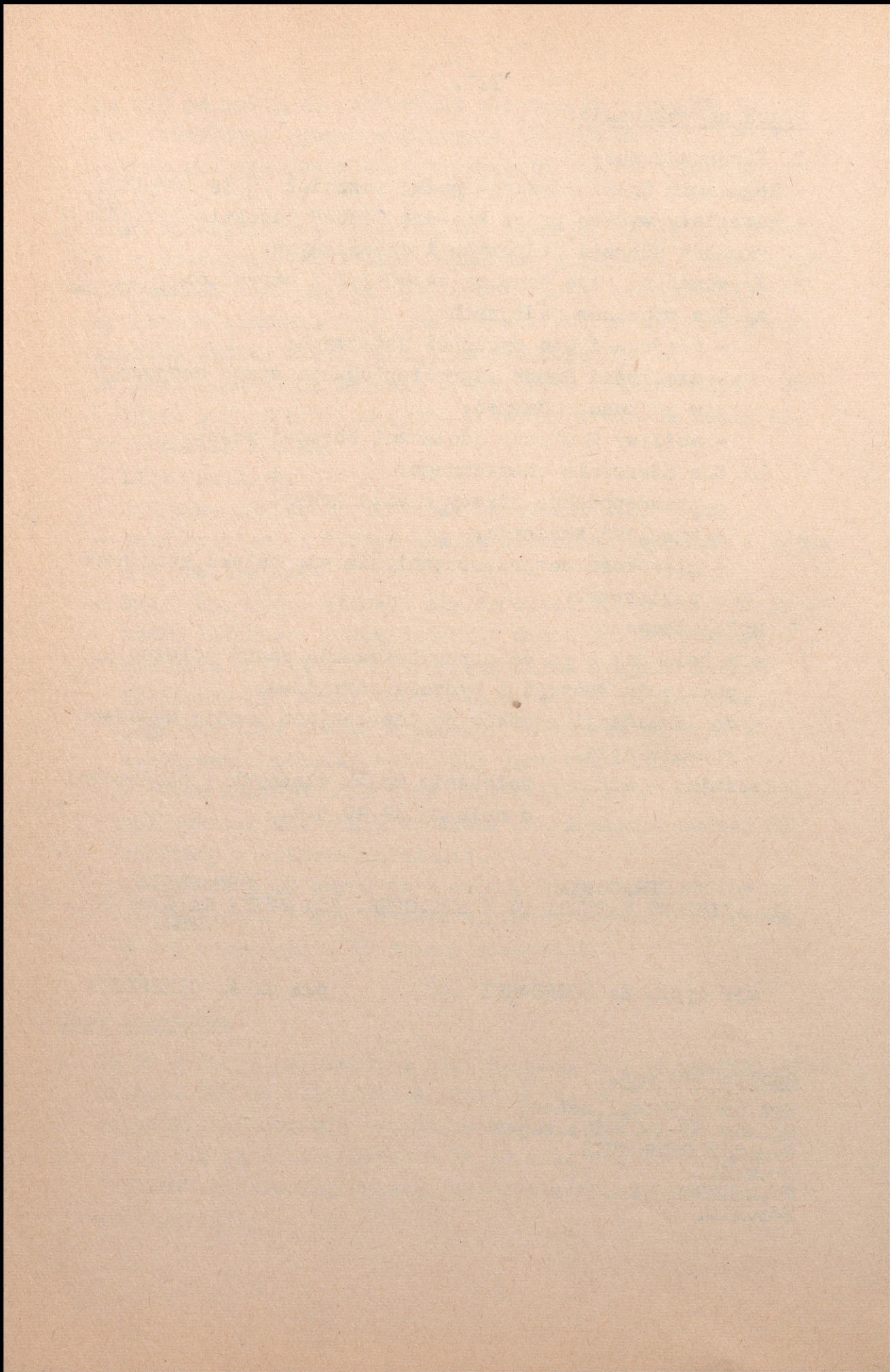
OPRACOWAŁ  
ST.ASYSTENT KATEDRY TO i SZT.OPER. ZCA SZEFA KATEDRY TO i SZT.  
OPER.

mjr dypl. Z. OSTROWSKI

płk dr A. CIERPICKI

Odbito 140 egz.

Egz.nr 1-30 opr.metod.  
Egz.nr 31-140 bibl.tajna  
Wyk.mjr OSTROWSKI  
Druk.K.L.  
Nr.ks.0512/WW  
Kor.H.M.



A K A D E M I A   S Z T A B U   G E N E R A L N E G O  
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ZATWIERDZAM  
SZEF KATEDRY TO i SZT.OPER.

~~\_\_\_\_\_~~  
egz.nr....

płk dr Kazimierz NOŻKO

Rok akademicki 1966/67  
Dla wykładowców i słuchaczy

CWICZENIE GŁOWNE nr 117

Założenie do zajęcia nr 20d

I.

W rezultacie dotychczasowej walki na 16.20 pododdziały 8 pz znajdują się w położeniu - jak szkic - załącznik do założenia. O 16.15 3.4 dca 8 pz otrzymał ze sztabu 3 DZ następujące dane:

- w związku z uderzeniami jądrowymi na 3 pcz dywizja nie jest w stanie wykonać kontrataków swoim drugim rzutem przez okres co najmniej 1 godziny;
- 3 drt w trakcie zmiany stanowisk. Gotowość startową jedną baterią może osiągnąć za 25';
- 8 pz we współdziałaniu z 9 pz ma utrzymać nakazany rejon obrony do czasu wyjścia kontrataku drugiego rzutu dywizji;
- dca 9 pz powiadomił dcę 8 pz, że został zmuszony użyć część sił swego drugiego rzutu do obsadzenia rubieży: DOBRE, NOWE. W odwodzie posiada kp i kcz, które zamierza użyć zależnie od rozwoju sytuacji obronnie lub zaczepnie.

II.

Dodatkowo dcy 8 pz wiadomo:

- O 16.10 3 drt wykonał uderzenie rakieta chemiczną w rejon płn JAKUBOW na kolumnę czołgów npla;

- stwierdzono ruch kolumny czołgów i transportów o długości ok. 8 km, które o 16.00 czołem przekroczyła skrzyżowanie dróg w rejonie PODSKWARNE /7555/.

III.

Praca do wykonania:

1. Prześtudiować: Regulamin Walki /dywizji-pułk/, Rozdz.VIII.
2. Ocenic położenie, powziąć decyzję i wrysować ją na mapę.
3. Być gotowym w roli dcy 8 pz do stawiania zadań w terenie oraz opracowania meldunku bojowego, w tym celu pobrać z biblioteki szkoleniowej papier i kalkę techniczną o wymiarach 70 x 70 cm.

Załącznik: Szkic położenia wojsk własnych i wiadomości o hplu na 16.20 3.4.

OPRACOWAŁ  
ST. ASYSTENT KATEDRY TO I SZT.OPER.

SPRAWDZIŁ  
ZCA SZEFA KATEDRY TO i SZT.  
OPER.

mjr dypl.Z.OSTROWSKI

plk dr A. CIERPICKI

Odbito 140 egz.

Egz.nr 1-30 oprac.metod.

Egz.nr 31-140 bibl.tajna

Wyk.mjr OSTROWSKI

Druk.K.L.

Nr.ks.0513/WW

Kor.H.M.

A K A D E M I A   S Z T A B U   G E N E R A L N E G O  
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ZATWIERDZAM  
ZCA SZEFA KATEDRY TO I SZT.OPER.

T A J N E

egz.nr...

płk dr A. CIERPICKI

Rok szkolny 1966/67

Tylko dla wykładowców

OPRACOWANIE METODYCZNE - éw.nr 117

Zajęcie nr 20a i d

I. Temat: Prowadzenie walki obronnej.

- a/ odtworzenie zdolności bojowej oraz manewr siłami i środkami w celu odtworzenia ugrupowania obronnego pułku po uderzeniach jądrowych i chemicznych npla;
- b/ likwidacja skutków po uderzeniach bronią masowego rażenia npla /Katedra OPBMar/;
- d/ organizacja i wykonanie kontrataku w celu zniszczenia npla /opracowanie meldunku bojowego/.

II. Cel: Nauczyć słuchaczy.

a/ W roli dcy pz:

- prawidłowej oceny położenia, podejmowania decyzji oraz kierowania pododdziałami pułku podczas walki w skomplikowanych warunkach i szybko zmieniającej się sytuacji bojowej;
- racjonalnego wykorzystania pododdziałów pułku w toku walki obronnej.

b/ W roli oficerów sztabu:

- zbierania danych o położeniu wojsk własnych i wiadomości o nplu;
- opracowywania zebranych wiadomości i składaniu meldunków dowódcy;

- przekazywania urządzeń podwładnym w myśl decyzji dowódcy pułku.

III. Metoda: zajęcia grupowe z elementami ćwiczenia dowódczo-sztabowego w terenie.

IV. Przebieg zajęć:

Zajęcie nr 20a i b

I. Temat: a/ "Odtworzenie zdolności bojowej oraz manewr siłami i środkami w celu odtworzenia ugrupowania obronnego pułku po uderzeniach jądrowych i chemicznych npla";

b/ "Likwidacja skutków po uderzeniach bronią masowego rażenia npla /Katedra OPBMar/".

II. Cel: Nauczyć słuchaczy w roli dcy pułku organizacji likwidacji skutków napadu bmr npla, odtworzenia w toku walki naruszonego systemu dowodzenia oraz obrony na zajmowanej rubieży.

III. Zagadnienia szkoleniowe i podział czasu:

1. Przeprowadzenie orientacji <del>topograficznej</del> i taktycznej	- 20'
2. Przeprowadzenie oceny położenia, wydanie <del>zarządzeń</del> <sup>ustaleń</sup> odnośnie skutków uderzeń bmr npla	- 80'
3. Likwidacja skutków po uderzeniach bmr npla	- 90'
4. Podjęcie decyzji i postawienie zadań	- 95'
5. Omówienie zajęcia	- 15'
	<hr/>
Razem /5 godzin/	300'
Dojazd /7.00-8.20/	80'
Powrót /13.20-14.40/	80'
	<hr/>
	Ogółem 460'

IV. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

Zajęcia prowadzone będą wspólnie z wykładowcami Katedry OPBMar, który dysponują dwoma godzinami szkolnymi. Proponuje się następujący sposób przeprowadzenia zajęcia:

1. Pierwsze dwa zagadnienia prowadzą wykładowcy TO, w których przerabiają: ocenę położenia i powzięcie decyzji tylko w zakresie ustalenia rozmiaru skutków uderzeń bmr npla i wydanie niezbędnych zarządzeń w tym zakresie.

2. Trzecie zagadnienie przerabiają ze słuchaczami wykładowcy taktyki OPBMar; /ustalenie rozmiarów skażeń, ocena sytuacji skażeń, propozycje SZChem dotyczące likwidacji skutków napadu.

3. Czwarte zagadnienie prowadzą ponownie wykładowcy TO, w którym słuchacz w roli dcy 8 pz wysłuchuje meldunków oficerów sztabu i szefów służb /szczególnie szefa zabezpieczenia chemicznego dotyczących skutków napadu, ich oceny i propozycji odnośnie likwidacji. Następnie wszyscy słuchacze w roli dcy 8 pz podejmują ostateczną decyzję i wydają wynikające z niej zarządzenia.

V. Przebieg zajęcia:

1. Przeprowadzenie orientacji topograficznej i taktycznej - 20'  
Po przybyciu na punkt pracy dać słuchaczom 5' czasu na orientację /szczególnie taktyczną/. W ciągu 15' wyznaczeni słuchacze przeprowadzają orientację topograficzną i taktyczną.
2. Przeprowadzenie oceny położenia i wydanie zarządzeń odnośnie ustalenia skutków uderzeń bmr npla ..... 80'

Uwaga metodyczna:

1. W krótkiej dyskusji ustalić ze słuchaczami tok pracy dcy 8 pz w zaistniałej sytuacji.
2. Proponuję by ocenę położenia w tej sytuacji prowadzić w sposób kompleksowy tzn.: ocenę npla i sił własnych prowadzić równocześnie wydając niezbędne zarządzenia w trakcie oceny.
- Pozwoli to na przyspieszenie toku pracy i realizację niezbędnych czynności przez oficerów sztabu i szefów służb.

Sytuacja wprowadzająca:

Podać czas operacyjny 14.40 3.4. Dca 8 pz z St.pom.SSz ds operacyjnych, St.pom.SSz ds rozpoznania, SArt, SSap, SZChem znajdują się na PO w rejonie obrony 1/8pz. Dca 8 pz przystępuje do oceny zaistniałej sytuacji.

Proponowane rozwiązanie:

Npl rozpoczął OPN, w ramach którego wykonał w rejon obrony pułku dwa uderzenia jądrowe i użył środków chemicznych. Podchodzące kolumny npla znajdują się w odległości około 7 km od przedniego skraju naszej obrony. Czas potrzebny na pokonanie tej odległości i na rozwinięcie wskazuje, że atak może nastąpić za 20-30'. Biorąc pod uwagę wykonane uderzenie jądrowe przez 3 drt oraz zniszczenie w rejonie

MROZY "8255/ atak npla na kierunku obrony 1/8pz może się opóźnić o około 10'.

O powyższym należy niezwłocznie zameldować do sztabu dywizji. W tym celu: St.pom.SSz ds operacyjnych zameldować do sztabu 3DZ o rozpoczęciu przez npla OPN na kierunku 8 pz i użyciu przez niego bmr oraz o przypuszczalnym czasie rozpoczęcia ataku.

W tej chwili brak jest bliższych danych o rejonach i skutkach uderzeń bmr npla. Na podstawie dotychczasowych danych /kierunki i czas wybuchów oraz utrata łączności z niektórymi pododdziałami i sztabami/ można przypuszczać, że npl najprawdopodobniej wykonał dwa uderzenia jądrowe. Jedno z nich na drugi rzut 3/8pz /panika, ucieczka żołnierzy/ lub 2/3 pz /brak łączności/. Drugie na rejon rozmieszczenia SD 8 pz, OInż lub 8 bhb /brak z nimi łączności/. Brak łączności z dcą 3/8 pz pozwala przypuszczać, że sztab tegoż batalionu może być zniszczony lub wytracony z walki na pewien okres czasu. Objawy paniki w 3/8pz wskazują, że zdolność bojowa w tym batalionie została zachwiana, co pozwoli nplowi na dość szybkie i łatwe przełamanie obrony przedniego skraju i rozwinięcie powodzenia w głąb rejonu obrony pułku.

Należy niezwłocznie rozpoznać miejsca uderzeń w celu ustalenia rozmiarów skutków napadu jądrowego oraz zakresu likwidacji skutków po uderzeniach bmr npla. Należy liczyć się, że uderzenia jądrowe npla poważnie osłabiły obronę pułku szczególnie na kierunku obrony 3/8pz. W tej chwili dla wzmocnienia zagrożonego kierunku, pułk dysponuje: siłami drugiego rzutu pułku, OPpnc i OZap. Najcelowszym w tej chwili będzie skierowanie jednej kp z 2 bp dla przywrócenia porządku w 3/8pz, ewentualnego udzielenia pomocy ciężko porażonym oraz obsadzenia - w razie konieczności - rejonu drugorzutowej kompanii tegoż batalionu.

W obecnej chwili najważniejszym, pierwszoplanowym problemem jest likwidacja skutków uderzeń bmr npla w zakresie przywrócenia gotowości obrony do załamania ataku npla.

W związku z tym:

a/ St.pom.SSz ds rozpoznania: zorganizować dwa patrole rozpoznawcze na transporterach, każdy w składzie: trzech

zwiadowniczym, dwóch saperów, jeden chemik z aparaturą dozymetryczną w celu ustalenia:

- strat w stanie osobowym, uzbrojeniu, wyposażeniu i sprzęcie;
- stopnia uszkodzenia dróg, zapór i umocnień;
- promieniotwórczego skażenia terenu;
- stopnia napromienienia ludzi.

Dane natychmiast meldować drogą radiową.

b/ SZChem: - wydzielić po jednym zwiadowcy - chemika do patroli rozpoznawczych w celu ustalenia rejonów uderzeń jądrowych npla, ich rodzaju oraz stopnia skażenia wojsk i terenu;

- w oparciu o dane rozpoznania przygotować ocenę skażeń i propozycje odnośnie likwidacji skutków napadu jądrowego w zakresie swoich kompetencji;
- przygotować niezbędne siły i środki dla przeprowadzenia kontroli dozymetrycznej oraz częściowych zabiegów specjalnych i dezaktywacji.

c/ St.pom. SSz ds operacyjnych:

- powiadomić zcę ds liniowych by niezwłocznie udał się w rejon obrony 3/8pz dla osobistego kierowania przebiegiem likwidacji skutków napadu jądrowego oraz opanowania sytuacji na tym kierunku;
- udać się wraz z szefem saperów i dca płk 1/8pz /którego mianować szefem łączności 8 pz/ w rejon SD w celu oceny sytuacji, likwidacji skutków i odtworzenia systemu łączności;
- grupę ratunkową skierować w rejon 3/8pz i podporządkować ją memu dcy ds liniowych.

d/ Szef łączności /dca pł 1/8 pz/:

- ustalić zakres naruszenia systemu łączności i sposób jego odtworzenia;
- w wypadku zniszczenia SD rozwinąć nowe.

e/ Kwatermistrz: ustalić skutki napadu chemicznego npla i likwidować we własnym zakresie. O wynikach meldować.

f/ SSap: określić stopień naruszenia systemu umocnień, zapór i dróg oraz kierować likwidacją następstw napadu w tym zakresie.

- g/ SArt: - ~~udzielić~~ pomocy obezwładnionym siłom we własnym zakresie;  
- opóźnić rozpoczęcie ataku npla, szczególnie na kierunku obrony 3/8 pz.

Jak wynika z danych rozpoznania, na kierunku obrony pułku podchodzi prawdopodobnie BPanc /większość kolumn czołgowych, tylko na kierunku 3/8pz kolumny mieszane/. Czołowe kolumny mogą stanowić jej pierwszy rzut.

Biorąc pod uwagę kierunek ruchu kolumn oraz wykonane uderzenia jądrowe, należy przypuszczać, że npl jednym z batalionów /prawdopodobnie bpanc/ uderzy w kierunku zach KALUSZYN, ZEBRÓWKA; drugim JAKUBOW, WOLA POLSKA lub JAKUBOW, WISNIEW.

Główne uderzenie prawdopodobnie zamierzał wykonać na swoim prawym skrzydle. Opóźnienie ataku na tym skrzydle może zmusić npla do przeniesienia kierunku głównego uderzenia na swoje lewe skrzydło, co by było dla 8 pz w tej sytuacji niekorzystne. W związku z tym, należy nastawić drugi rzut pułku na wykonanie kontrataku w kierunku prawego skrzydła rejonu obrony. Również ustalić co się dzieje na kierunku 9 pz.

Istnieje również niebezpieczeństwo zmanewrowania przez npla części sił w kierunku wschodnim i uderzenia w nasze lewe skrzydło.

W związku z tym:

- a/ St.pom.SSz ds rozpoznania ustalić kierunek przesuwania się drugiego rzutu brygady npla. Ponadto zwrócić uwagę na rozpoznanie kierunku wyprowadzającego na lewe skrzydło obrony pułku.
- b/ SArt. wzbronić ogniem artylerii rozwinięcia i ~~atak~~ z marszu npla zwłaszcza na kierunku JAKUBOW, WOLA POLSKA. Być w gotowości do osłony ogniem lewego skrzydła.

Uwaga metodyczna:

- a/ Na tym zakończyć pierwszą część zajęcia z TO. Grupy przejmują wykładowcy z Katedry OPBMar i przerabiają trzecie zagadnienie w ciągu 90'.

3. Likwidacja skutków po uderzeniach bmr npla - 90'

Uwaga: Przeprowadzają wykładowcy Katedry OPBMar.

4. Podjęcie decyzji i postawienie zadań - 95'

Sytuacja wprowadzająca:

Czas operacyjny 14.50 3.4. Dca 8 pz zbiera meldunki od oficerów zgodnie z wydanymi zarządzeniami.

Uwaga metodyczna:

Postawić słuchaczy w roli odnośnych oficerów, którzy składają meldunki.

Proponowane rozwiązanie:

a/ Szef zabezpieczenia chemicznego /ustnie/

Treść meldunku - jak rozpracowanie Katedry OPBMar. Wnioski zostaną podane kierownikowi grup na wspólnym instruktażu do powyższego zajęcia.

Zaleca się wyegzekwować: rejony uderzeń, stopień napromieniowania stanu osobowego i skażenie terenu, procent utraty zdolności bojowej w poszczególnych pododdziałach, niezbędny zakres pomocy w likwidacji skutków.

b/ St.pom. SSz ds rozpoznania:

- SD zniszczone;
- w 8 bhb dwa działa zniszczone, jedno uszkodzone. Obsługi oślepione;
- OInż - jeden plsap niezdolny do działań. W pozostałych plsap żołnierze zaczynają odzyskiwać wzrok;
- obezwładniona 8 ksp 3 bp - większość ludzi zginęła, pozostali wymagają przeprowadzenia zabiegów specjalnych i wyprowadzenia z rejonu obrony ze względu na ich psychiczne załamanie;
- w 2/3 pa zniszczona jedna bateria. W pozostałych bateriach załogi oślepione, jednak powoli odzyskują wzrok. Część przyrządów optycznych nie nadaje się do użytku.

c/ St.pom. SSz ds operacyjnych, Szef łączności i szef saperów

- WŁ SD 8 pz zniszczony;
- SŁ organizuje nowe SD w rejonie WYGLEDOWEK;
- akcję ratunkową w rejonie SD prowadzi plp z 2 bp i

wchodzi do akcji /sukcesywnie w miarę odzyskiwania gotowości/  
OInż. kieruje akcją SSap.

d/ Zca dcy 8 pz ds liniowych

- w pierwszorzutowych kompaniach 3/8pz przywrócono gotowość bojową;
- 6 kp 2 bp udziela pomocy i obsadza rejon obezwładnionej 8 kp;
- sztab 3/8 pz niezdolny do kierowania walką batalionu.

Ponadto dcy 8 pz wiadomo:

- o 14.55 npl rozpoczął rozwijanie kolumn na rubieży: ŁAZISKA, RZADZA.

Uwaga metodyczna:

Dać słuchaczom 10' czasu na powzięcie decyzji. Następnie postawić wszystkich w roli dcy 8 pz i zażądać sprecyzowania decyzji.

Proponowane rozwiązanie:

Zdecydowałem: Broniąc dotychczasowych rejonów, wzbronić nieprzyjacielowi przełamania obrony pułku na kierunku: JAKUBOW, WOLA POLSKA, DOBRE oraz KALUSZYN, CHROSCICE, ZIMNOWODA, wzmacniając szczególnie opór 3/8 pz.

W tym celu:

- a/ Artyleria wzbrania rozwijania się npla i ataku z marszu.
- b/ Dca 7 kp przejmuje dowodzenie 3/8pz i nie dopuszcza do przerwania się npla na swoim kierunku. Pozostałość 8 kp odsyła w rejon OSSOWNA. Przyjmuje dowodzenie 6 kp 2bp.
- c/ 1/8 pz broni nakazanego rejonu w gotowości do działania częścią sił w kierunku SZEMBORY, LESNOGORA.
- d/ 2/8pz w gotowości do wykonania kontrataku szczególnie w kierunku: WYGLEDOWEK, WOLA POLSKA.
- e/ SZChem uzgadnia z dywizją rozwinięcie PZS.
- f/ Starszy lekarz pułku w porozumieniu z kwatermistrem udziela pomocy medycznej pododdziałom w kolejności: 3/8 pz, artylerii, OInż., kł.
- g/ Odtworzyć SD i system łączności na bazie części sprzętu KSD.

Uwaga metodyczna:

Jeżeli czasu wystarczy zażądać krótkiego uzasadnienia decyzji.

5. Omówienie zajęcia: ..... 15'

W omówieniu podkreślić:

- złożoność kierowania walką w warunkach użycia bmr;
- zagadnienie likwidacji skutków bmr npla od strony teoretycznej w powiązaniu z ćwiczeniem.

Temat następnego zajęcia - dalszy ciąg prowadzenia walki obronnej. Nakazać pobrać założenie do zajęcia nr 20d.

Zajęcie nr 20d

- I. Temat: "Organizacja i wykonanie kontrataku w celu zniszczenia npla" /Opracowanie meldunku bojowego/.
- II. Cel: a/ Nauczyć słuchaczy organizacji i wykonania kontrataku drugim rzutem pułku w celu wykorzystania skutków bmr.  
b/ Doskonalić słuchaczy w orientacji i pracy w terenie.

III. Zagadnienie szkoleniowe i podział czasu:

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć oraz orientacja topograficzna i taktyczna .....	50'
2. Organizacja i wykonanie kontrataku drugim rzutem pułku .....	220'
A. Ocena położenia .....	70'
B. Decyzja dcy 8 pz .....	40'
C. Postawienie zadań .....	50'
D. Opracowanie meldunku bojowego .....	60'
3. Omówienie zajęcia .....	20'
	<hr/>
	Razem 290'
	Dojazd /7.00-8.30/ 90'
	Powrót /13.20-14.40/ 80'
	<hr/>
	Ogółem 360'

IV. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

- 1. Słuchacze przygotowują się do zajęcia na podstawie otrzymanego założenia nr 20d.
- 2. Zajęcie przeprowadzić w terenie na punkcie pracy wzg. 206,6 /9450/.

3. Na zajęciu stosować elementy gry wojennej, przez wyznaczenie zespołu oficerów będących na PO. Jeżeli słuchacze dochodzą do nieskusnych decyzji, przeprowadzić ocenę położenia metodą grupową.

V. Przebieg zajęcia:

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć oraz orientacja topograficzna i taktyczna ..... 50'

Uwaga metodyczna:

Po przybyciu na punkt pracy dać słuchaczom 20' czasu na przeprowadzenie orientacji. Nakazać zwrócenie szczególnej uwagi na orientację taktyczną. Następnie w ciągu 30' sprawdzić wrysowanie położenia na 16.20 3.4 oraz decyzji dcy 8 pz i przeprowadzić orientację topograficzną i taktyczną.

2. Organizacja i wykonanie kontrataku drugim rzutem pułku - 220'

Uwaga metodyczna:

W zależności od wskazówek kierownika taktycznego kursu można przyjąć jedną z następujących metod:

- a/ przeprowadzić ocenę położenia, powziąć decyzję i wydać zarządzenie;
- b/ wysłuchać decyzji kilku słuchaczy, a następnie zarządzić uzasadnienia.

Można to przeprowadzić stosując:

- a/ elementy gry wojennej /wyznaczyć zespół/;
- b/ metodę grupową.

Rozwiązanie przyjęte w rozpracowaniu może stanowić kanwę do stosowania jednej z w/w metod.

Proponowane rozwiązanie:

A. Ocena położenia - 220'

a/ Nieprzyjaciel:

Na kierunku obrony 8 pz naciera 39 BPanc. Siłami lewoskrzydłowego batalionu zdołała pokonać opór głównych sił 3/8pz i wla-  
mała się w głąb rejonu obrony pułku około 6 km. Przed frontem obrony 1/8pz npl uzyskał tylko częściowe powodzenie i usiłuje  
znanewrować część sił prawoskrzydłowego batalionu w celu uderzenia w skrzydło rejonu obrony pułku.

Jednocześnie npl podciąga swój drugi rzut w kierunku włama-  
nia, którym ma możliwość uderzenia na DOBRE i wykorzystanie  
na PNIEWNIK, KORYTNICA, wychodząc na tyły ugrupowania bojo-  
wego pułku.

Biorąc pod uwagę odległość drugiego rzutu brygady npla od  
czołowych jego pododdziałów około 8 km, to wejście jego do  
walki możliwe jest za około 30'.

Ruch drobnych kolumn po szosie KALUSZYN, GREBKOW może  
świadczyć o zmanewrowywaniu sił 20 BZ npla w celu wykonania  
pomocniczego uderzenia na kierunku obrony bat "WEGROW".

Działanie sił 20 BZ 77 DZ/ npla i części sił prawoskrzydło-  
wego batalionu 39 BPanc może zagrozić lewemu skrzydłu pułku  
jak również stworzyć - w późniejszym okresie - warunki  
wprowadzenia odwodu 13 DZ na tym kierunku.

#### Wnioski:

- 1/ 39 BPanc przemieściła główny kierunek uderzenia na WOLA  
POLSKA, DOBRE.
- 2/ Największą groźbę dla pułku stanowi odwód 39 BPanc, który  
ma możliwość za około 30' uderzenia na DOBRE i wykorzysta-  
nia na PNIEWNIK, KORYTNICA.
- 3/ Wzbronąć wprowadzenia odwodu 39 BPanc i rozwinięcia  
natarcia.

#### b/ Sily własne:

Przed pułkiem stanęły dwa problemy:

- po pierwsze: - wzbronąć nplowi wprowadzenia odwodu i  
rozwinięcia natarcia na DOBRE, PNIEWNIKI,  
KORYTNICA;
- po drugie: niedopuszczyć do dalszego włamań się npla na  
lewym skrzydle.

W określonej sytuacji najważniejszy jest problem pierwszy.  
W rozwiązaniu tego problemu może wziąć udział: drugi rzut  
pułku, OPpnc, OZap i artyleria.

Ponieważ dla 3 DZ przewidziano wykorzystanie na korzyść  
pułku uderzenie 3 KT, wydaje się, że główne zadanie wykona  
broń jądrową. Drugi rzut pułku powinien działać w celu wyko-  
rzystania skutków uderzenia jądrowego. Obiektem uderzenia  
jądrowego /3 KT/ winien być odwód 39 BPanc w momencie  
rozwijania się. Uwzględniając kierunek ruchu, tempo

/15 km/godz/ oraz położenie sił własnych, punkt zerowy należy przyjąć w rejonie RUDZIENKO /9645/, uderzenie wykonać o 16.44. W wyniku uderzenia jądrowego npl poniesie znaczne straty /1 kp/ oraz zostanie oślepiiony na znaczny przeciąg czasu. Jest to dogodnym momentem wykonania kontrataku przez drugi rzut pułku. Najdogodniejszy kierunek kontrataku: WOLKA, NART, MLECIN, WOLA POLSKA.

Odległość drugiego rzutu pułku około 10 km, stąd początek kontrataku za około 30' - 40'.

Działanie npla na kierunku KAŁUSZYN, JAWOREK może zagrozić skrzydłu rejonu obrony pułku. Dlatego też OPpanc i OZap przewidzieć do działania na korzyść 1/8 pz.

Wnioski:

1. Uderzenie jądrowe wykonać na odwód 39 BPanc o 16.44 w rejon RUDZIENKO.
2. Wykonać kontratak drugim rzutem i pobić npla w obszarze: RUDZIENKO, KAMIONKA, WOLA POLSKA odtwarzając poprzedni rejon obrony.
3. Po wykonaniu zadania 3/8 pz wyprowadzić do drugiego rzutu:

c/ Sąsiedzi:

9 pz część swego drugiego rzutu zaangażował do obsadzenia rejonu obrony w głębi. Dysponuje odwodem w sile kp i kcz. Wykonanie uderzenia tymi siłami przyspieszy likwidację npla w rejonie włamania.

Wnioski:

1. Skłonić dcę 9 pz do wykonania kontrataku.
  2. Najkorzystniejszy kierunek uderzenia na RUDZIENKO.
- B. Decyzja dowódcy 8 pz ..... 40'

Uwaga metodyczna:

Dać słuchaczom 10' czasu na sprecyzowanie decyzji. Wysłuchać decyzję kilku słuchaczy, zwracając uwagę na jasność i zwięzłość formułowania.

Proponowane rozwiązanie:

Największą groźbę stanowi odwód 39 BPanc w sile bcz, który uderzeniem na DOBRE i wykorzystaniem na PNIEWNIK, KORYTNICA ma możliwość wyjścia na tyły 8 pz.

2. Zamierzam:

Uderzeniem jądrowym i kontratakami zasadniczych sił pułku we współdziałaniu z prawym sąsiadem pobić npla w obszarze: RUDZIENKO, KAMIONKA, WOLA POLSKA odtwarzając poprzednie położenie. Częścią sił niedopuszczyć do włamania się npla na lewe skrzydło.

3. W tym celu:

- a/ 3 drt o 16.44 wykonuje uderzenie 3 KT z punktem zerowym w rejonie RUDZIENKO.
- b/ 2/8pz wykonuje o 16.50 kontratak z rubieży zach NART, płd stoki wzg.206,6 w kierunku: NART, MLECIN, WOLA POLSKA.
- c/ 3/8 pz wzbrania rozprzestrzeniania się npla utrzymując rubież: DOBRE, wzg.183,7 /9748/, KAMIONKA, 1 km zach NART.
- d/ 1/8 pz utrzymuje poprzedni rejon obrony przenosząc punkt ciężkości na lewe skrzydło.
- e/ OPpanc zajmuje rubież 2 km wsch JAWOREK.
- f/ OZap minuje rubież płn CIERPIETA.
- g/ Artyleria wspiera walkę 2 i 3/8 pz zasadniczymi siłami, częścią sił osłania lewe skrzydło.

C. Postawienie zadań - 50'

Uwaga metodyczna:

Podać, że dca 3 DZ zatwierdził decyzję dcy 8 pz, polecając dcy 9 pz wykonanie kontrataku częścią swego drugiego rzutu. Dca 8 pz przy pomocy oficerów sztabu przystąpił do przekazania zadań wykonawcom.

Proponowane rozwiązanie

Treść zadań zgodnie z decyzją.

Metoda:

- 3 drt - radio /na SD 3 DZ/;
- 2 bp - oficer kierunkowy + radio;
- 1 i 3 bp - radio;
- artyleria i rodzaje wojsk - przez szefów służb.

D. Opracowanie meldunku bojowego - 60'

Uwaga metodyczna:

Podać, że dca 8 pz nakazał SSz opracować meldunek bojowy

z położenia na 16.20 3.4 i przesłać do sztabu 3 DZ. Postawić słuchaczy w roli SSz 8 pz i nakazać w ciągu 60' opracować meldunek. Formę /tekstowy czy graficzny/ meldunku ustali kierownik taktyczny kursu na instruktazu.

W meldunku winni uwzględnić:

- wiadomości o wojskach własnych i nieprzyjacielu z 16.20;
- decyzję z położenia na 16.20;
- najbliższe zamiary dowódcy 8 pz;
- prośby do dcy 3 DZ.

3. Omówienie zajęcia ..... 20'

W omówieniu proszę zwrócić uwagę na:

- podanie zasad wykonywania kontrataków w obronie w powiązaniu z ćwiczeniem;
- omówienie sposobów wykonywania kontrataków;
- podkreślić, że współczesna obrona głównie opiera się na manewrze siłami i środkami, gdyż brak jest czasu na pełne umocnienie rejonu obrony.

Podać termin omówienia całości ćwiczenia głównego nr 117 /zostanie ustalony na instruktazu/.

OPRACOWAŁ

mjr Z. OSTROWSKI

Odbito 30 egz.

Egz.nr 1-30 bibl.tajna

Wyk.mjr OSTROWSKI

Druk.K.L.

Nr.ks.0514/WW

Ker.H.M.

*7. sub. co*